LIETUVA OFICIALIS ORGANAS, KATALIKIŠKAI TAUTIŠKOS MINTIES SAVAITRAŠTIS
Prenumerata metams $2.00, pusmečiui $1.00
73 E. South St. (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
Telefonas Wilkes-Barre 3-4711

GARSAS

LITHUANIAN R. C. ALLIANCE OF AMERICA
OFFICIAL PUBLICATION
Advertising Rates on Application
73 E. South St. (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
Phone: Wilkes-Barre 3-4711

Entered as Second Class Matter January 16, 1930, at Post Office at Wilkes-Barre, Pa., under Act of August 24, 1919

No. 20. KETVIRTADIENIS, GEGUŽĖS-MAY 17, 1945 VOL.-METAI XXIX

DIENOS KLAUSIMAI IR DAR ŠIS TAS

Galinga nacių kariuomenė pakriko, kai išgasdintų avių būrys. Tai ta pati kariuomenė, kuri karo pradžioje šlavė savo priešus ir siaubė neutrales šalis, kurias Hitleris ir jo naciai apgaudinėjo ir suvadžiojo savo melaginga propaganda, kad joms jokie pavojai negręsia.

Pakrikusi nacių ir fašistų kariuomenė tai milijonais, tai šimtais tūkstančių pradėjo pasiduoti alijantams. Tas parodo, kokį vaidmenį suvaidino galingas alijantų oro laivynas išgriovęs nacių ir fašistų industrinius centrus, suparaližavęs jų karo reikmenų gamybą, sunaikinęs aliejaus išteklius. Milijonai nacių ir fašistų kareivių dar galėjo laikytis, jei būtų turėję ganėtinai ginklų, aliejaus ir susisiekimo priemones.

Kas ginklu kariauja—nuo ginklo ir žus. Daugybė šio karo organizatorių ir kaltininkų, pavertusių Europą griuvėsiais, pražudę milijonus gyvybių, jau atsiėmė savo nupelnytą bausmę, kiti randasi alijantų rankose, kiti dar slapstosi, kai pelės po šiaudų likučius. Mussolini krito nuo savo tautiečių rankos, Hitleris, vokiečių žiniomis, irgi žuvęs. Tai stambiausi fašizmo ir nacizmo kūrėjai ir vadai, didžiausi šio baisaus karo kaltininkai. Jie užtraukė baisią bausmę netik sau, bet ir savo rėmėjams. Apskaičiuojama, kad apie šeši milijonai vokiečių bus patrauktų atsakomybėn už papildytus kriminalus koncentracijų stovyklose, vykdant vergų darbus, priverstiną prostituciją, planingą marinimą žmonių badu, žudymą nekaltų žmonių, neaplenkiant moterų, vaikų ir kūdikių.

Vadovaujant Nacionaliam Fraternaliam Kongresui, šių metu gegužės 20-26 dienomis vykdoma taip vadinama Fraternalė Savaitė. Fraternalės Savaitės obalsis yra: "Protekcija karo ir taikos laiku." Šios savaitės laiku bus stipriai skelbiami fraternaliai ir patriotiniai šūkiai. Kadangi savaitė sukrinta su U. S. septintosios karo paskolos vajumi, tai bus stipriai agituojama remti karo pastangas perkant bonus. Daugelio valstijų gubernatoriai ir miestų majorai išleido oficiales proklamacijas ragindami piliečius dalyvauti ir remti fraternalistų celėbracijas. LRKSA yra fraternalės šeimos narys. Tadgi fraternalės savaitės laiku visi Susivienymo nariai kviečiami pasidarbuoti gaunant kuo daugiausia naujų narių ir paremti savo šalies karo pastangas perkant 7-sios karo paskolos bonus.

Malonu pastebėti, kad dabartinis U. S. prezidentas Harry S. Truman yra fraternalių organizacijų narys. Įsirašė jaunuose metuose; nekartą jis ėjo savo kuopoje atsakingas pareigas. Jis gerai pažįsta fraternalistų tikslus, pagristus savo artimo ir savo šalies meile. Jo asmenyje fraternalistai turi didelį simpatizatorių ir prietelį.

LIETUVIŲ IŠNIEKINIMAS

New York (LAIC).—Kai kurios sąjungininkų įstaigos, atrodo, paveldėjo naciškus metodus ir surado naujus "žydus" išniekinimui.

Lietuvių kilmės Amerikos karinės policijos karys praneša sekamai:

"Kartu su 'rusų tautomis' daugumoje vietų yra išleisti ir lietuviai civiliniai belaisviai. Jie nešioja tokias pat uniformas, kaip ir mes, bet turi *raudonas žvaigždes turėti išsitepę ant rankovių*. Jie nekenčia žvilgterėti ant tų išniekintų rankovių, bet tyli, nes nieks nenori grįžti už tų belaisvio grotų, kur maistas ir priežiūra yra nedžiuginanti, ypač dabar, kai mes turime nemažą problemą su maitinimu milijonų belaisvių ir kitokių prigaudytų asmenų."

Tokis žemesniųjų viršininkų pasielgimas visai atitinka nacių metodus ir reiškia tiek pat, kaip svastikos uždėjimas žydų tikėjimo išpažintojui. Vieton nacių vartotos geltonos žvaigždės žydams žymėti—krikščionims lietuviams prisegamas bedievybės raudonos žvaigždės ženklas.

ALT daro intervenciją atitinkamose įstaigose, kad tuojau būtų panaikinta ši netolerancijos praktika, kuri prieštarauja mūsų krašto vyriausybės oficialiai reiškiamam nusistatymui — kad Baltijos respublikos yra nepriklausomos *laisvų* žmonių valstybės.

AMERIKOS RAUD. KRYŽIUS PATARNAUJA KARIAMS IR JŲ ARTIMIESIEMS

Lietuvių ir kitų tautybių kilmės Amerikos kareiviai ir jūrininkai, vis dažniau kreipiasi į Raudonojo Kryžiaus atstovus tarnaujančius prie karo vienetų, prašydami patarimų įvairiais asmeniniais reikalais. Panašiai yra ir su jų šeimomis, kurios randa pagalbos jų vietiniam Raud. Kryžiaus skyriuje tokiais reikalais, kaip karo pensijos, algos, karių šeimoms skiriama užmokestis kitais reikalais.

Tipiškas pavyzdis čia nurodomas, kokiu būdu ir kokiais atvejais Raudonojo Kryžiaus atstovai karo lauke ir namie patarnauja mūsų kariams.

Vienas kitataučių kilmės Amerikos karys užjo pas Raudonojo Kryžiaus direktorių karo lauke. Jis pareiškė, kad jo tėvas menkai supranta anglų kalbą, ir negali suprasti, kaip išpildyti gautas iš valdžios pensijų formas, kurias valdžios įstaiga pasiuntė jiems po kito sūnaus žuvimo karo fronte. Pensija kario tėvams buvo reikalinga ir jie turėjo teisę ją gauti, bet nemokėjo išpildyti prisiųstą blanką.

Raudonojo Kryžiaus atstovas tuojau pranešė R. K. skyriui mieste, kur kario tėvai gyveno. Skyriaus atstovas, gavęs laišką, tuoj pasiuntė pas kario tėvus žmogų, kuris visą reikalą ištyrė ir padėjo jiems išpildyti aplikaciją ir ją pasiuntė, kur reikėjo.

Po kurio laiko kario tėvai gavo pranešimą, kad jų aplikacija priimta ir jie gaus pensiją iki gyvos galvos. Jaunesnysis sūnus karys iš Amerikos išvyko į užjūrio karo frontą ramesnis, nes jis žinojo, kad jo tėvai gerai aprūpinti. Negana to, jis taip pat žinojo, kad jeigu jiems reikės pagalbos, Raudonasis Kryžius visuomet jiems patarnaus.

ŠVEDŲ VISUOMENĖ INFORMUOJAMA

Stockholm (LAIC). — Plačiai paplitęs savaitraštis "NU" 1943 m. gruodžio pradžioje buvo įdėjęs p. šeiniaus straipsnį "BEHOVER SOVJET DE BALTISKA LANDERNA?" Straipsnis buvo gyvai komentuojamas švedų spaudoje. Jį persispausdino ir Berno (Šveicarijoje) dienraštis DER BUND. Straipsnis buvo pakartotas Baltijos Komiteto leidinyje BRONNANDE OSTERSJOPROBLEM.

Š. m. kovo 16 d. per Švedijos radijo kalbėjo Upsalos Universiteto valstybinės teisės docentas ir Riksdago įtakingas narys, konservatorių partijos generalinis sekretorius ir mėnesinio SVENSK TIDSKRIFT vyriausias redaktorius Elis Hastad. Jo kalba buvo pavadinta "DEN BALTISKA TRAGEDIEN". Jo žiniomis, trečios okupacijos išvakarėse žmonės masiniai bėgo į Švediją ir į vakarus, kad patekti po alijantų kontrole arba rasti prieglaudą neutralėje šaly. Iš Estijos išbėgo 50,000 žmonių, iš Latvijos apie 200,000, iš Lietuvos apie 450,000,—viso apie 700,000 žmonių.

Londonas.—Gegužės 10-tą pasidavė nacių įgula, kuri buvo įsitvirtinusi Dunkerque uoste, Lorient, La Rochelle ir St. Nazaire uostuose užsilikę nacių daliniai ankščiau pasidavė.

SUIMTI GEN. WEYGAND IR BOROTRA

Paryžius.—Gegužės 10-tą prancūzų autoritetai areštavo generolą Maxime Weygand ir tenniso čempioną Jean Borotra. Juodviem irgi primetamas bendradarbiavimas su naciais.

Gen. Weygand pirmojo pasaulinio karo laiku buvo maršalo Focho generalinio štabo viršininkas; 1940 metais, rezignavus gen. Maurice Gamelin, jis užėmė vyriausio prancūzų karo vado vietą. Vichy režimo laiku jis buvo Šiaurinės Afrikos prancūzų kariuomenės vadu.

Jean Borotra prie Vichy vyriausybės buvo sportų departamento galva.

KULTŪRINĖ PARODA

Stockholm (LAIC). — Balandžio 21 ir 22 dd. Stockholmo miesto valdybos rūmuose vyko lietuvių, latvių ir estų bei Estijos švedų pabėgėlių etnografinė ir liaudies meno paroda. Parodą atidarė karaliaus brolis Princas Eugen. Lietuvių skyrius buvo itin turtingas. Vieno kito Lietuvą lankiusio švedo turėta labai vertingų ir retų daiktų. Kai ko turėjo čia ankščiau gyvenę lietuviai, o taip pat ir pabėgėliai kai ko atsivežė.

Lietuvių skyrių tvarkė Juozas Lingis ir Ignas Šeinius. Pastarasis balandžio 14 d. Jakobsberge, aukštoje tautinėje mokykloje, turėjo paskaitą apie Lietuvą, Latviją ir Estiją ir apie tris okupacijas.

Londonas. — Gegužės 9-tą transportinio U. S. lėktuvo nelaimėje žuvo 30 asmenų.

PANEIGIA LIETUVIŲ ROLĘ ŽYDŲ SKERDYNĖSE

New York (LAIC).—Žurnale LITHUANIAN JEW (New York, kovo mėn. laidoje) tilpęs p. Pesach Marcus straipsnis netiesioginiai leidžia darytis išvadą, būk "daugelis buvusių gerųjų kaimynų" lietuvių nėra padėję vokiečiams skersti savo brolius, Lietuvos žydus.

Jau nekalbant apie seniau iškeltą Lietuvos gyventojų akciją gelbstint žydams, k. a., Lietuvos vyskupų pareiškimai ir intervencija pas vokiškąjį okupantą, vyriausiojo Lietuvos rabino padėka Kauno arkivyskupui, daugelio žydų prieglauda ir išslapstymas per metus lietuvių ūkininkų šeimose, ir Lietuvos partizanų nuopelnai išvaduojant žydus Kaune, Kretingoje ir kitur,—čia pravartu paminėti eksperto nuomonė šiuo klausimu.

Dr. Józef Rettinger, buv. Lenkijos premiero gen. Sikorskio politinis sekretorius, 1944 m. pradžioje buvo parašiutu nuleistas slaptai misijai atlikti Lenkijoje. 57 metų amžiaus parašiutininkas išgyveno Lenkijoje keturis mėnesius ir lankėsi įvairiuose miestuose, kaip tiktai tuo momentu, kai lenkų propagandos organai buvo pasimoję skleisti gandus apie tariamąjį lietuvių, latvių ir ukrainiečių dalyvavimą vokiečių organizuojamose žydų skerdynėse. Sugrįžęs iš kelionės, dr. Rettinger turėjo pasikalbėjimą Londone su ONA agentūros korespondentu. Lenkiškų žydų organas *Nasza Trybuna*, New York'e, 1944 m. rugpiūčio 30 d. laidoje (Nr. 8-60, psl. 5), įdėjo šį pasikalbėjimą. Dr. Rettinger pareiškė sekamai:

"Nuo karo pradžios, komunistų įtakingumas Lenkijoje sumažėjo. Prieškarinė komunistų partija Lenkijoje turėjo 5,000 narių, gi dabar turi tiktai apie 2,000 narių. Lenkai tėvynėje galvoja kitokiomis kategorijomis apie daugelį politinių ir visuomeninių problemų, negu lenkai emigracijoje.

"Kiek liečia žinias apie vokiečių žiaurumus, turėjau galimybės patikrinti, kad žinios atitinka tikrovei. *Betgi informacijos apie lietuvių, latvių ir ukrainiečių dalyvavimą lenkų ir žydų persekiojimo akcijoje yra žymiai perdėtos. Buvo tiktai keli tų tautybių dalyvavimo vokiškuose persekiojimuose nuotikiai.*

Šio eksperto nuomonė tikrai yra autoritetinga.

ALT SPAUDOS KONFERENCIJA

San Francisco (LAIC).—Gegužės 12 d. Hotely St. Francis 10:30 val. ryte ALT atstovybė suorganizavo pasitarimą su spaudos korespondentais. Delegacijos vardu kalbėjo adv. Wm. F. Laukaitis. Buvo sukviesti tiktai įtakingiausieji korespondentai-kolumnistai, stambiausių laikraščių atstovai, ir spaudos agentūrų vyriausieji korespondentai bei radio komentatoriai.

Pasikalbėjimas buvo labai gyvas. Buvo visa eilė paklausimų. Adv. Laukaitis padalino ALT ir prie jos prisidėjusių latvių ir estų amerikiečių centrinių organizacijų memorandumo nuorašus. Kai kuriems korespondentams buvo padalinta daugiau turimos medžiagos, ypač neseniai gautų sovietų policijos dokumentų fotostatų.

Atgarsiai buvo labai platūs po visą kraštą.

ALT delegacija vykusiai suorganizavo savo informacinę tarnybą. Atspausdinti specialūs blankai ir vokai su ALT delegacijos antrašte ir adresu. Mimeografas visą laiką dirbo.

Palaikomi gyvi ryšiai su kitomis panašiomis amerikiečių delegacijomis. Organizuojamas visų nuskriaustų tautų draugų frontas—ligi šiol agresoriai sugebėjo atskiras tautas pavergti vieną po vieną atskirai.

CELEBRACIJOS VIRTO RIAUŠĖMIS

Halifax, Kanada. — Gegužės 9-tą demonstruojant nacių nugalėjimą keturiuose Nova Scotia miestuose—Halifax, Darthmouth, Waterford ir Whitney Pier—kilo riaušės. Apiplėštos svaigalų (likerių) krautuvės ir sandėliai. Riaušių laiku žuvo Royal Canadian Naval Volunteer rezervo komandierius John George Smith ir vienas jūreivis. Riaušėse dalyvavo keli tūkstančiai liuosiaikiui palcistų kariškių.

Washingtonas.—Gegužės 11-tą U. S. laivyno vadovybė paskelbė, kad Pilipinų rajone japonai nuskandino du nedidelius amerikiečių laivus.

VIDKUN QUISLING SUIMTAS

Oslo, Norvegija.—Gegužės 9 dieną pasidavė autoritetams nacių pataikūnas, buvęs premjeras Vidkun Quisling, kurio vardas virto visų kraštų išdavikų sinonimu. Šeši kiti buvę jo kabineto ministeriai irgi pasidavė. Quislingą ir jo bendradarbius teis, kaip šalies išdavikus.

Du aukšti nacių viršininkai, okupacijos laiku pridarę visokių šunybių, nusižudė.

KARE ŽUVO 150.000 AMERIKIEČIŲ

Washingtonas. — Gegužės 9-tą karo departamentas paskelbė, kad nuo Perlų uosto atakos U. S. karo nuostoliai pasiekė 950,000 asmenų. Iš jų 150,000 yra žuvusių, kiti sužeisti, dingę ir patekę nelaisvėn. Kare prieš nacius nuostoliai siekia 750,000 asmenų.

ATBĖGA LIETUVIAI IŠ NORVEGIJOS

Stockholm (LAIC).—Balandžio pradžioje iš Norvegijos į Švediją atbėgo 20 lietuvių jaunuolių, kuriuos vokiečiai buvo išgabenę darbams. Jų pasakojama, kad Norvegijoje yra apie 1,000 lietuvių.

Nacių Likučiai Nenori Pasiduoti Bolševikams

Londonas.—Gegužės 11-tą gauta žinių, kad nacių daliniai Čekoslovakijoje dar kovėsi su bolševikais ir stengėsi pasprukti ir pasiduoti amerikiečiams. Načiams vadovavo gen. Woehler, kurs atsisakęs klausyti savo vadovybės ir pasiduoti bolševikams.

Klaidos Atitaisymas

New York (LAIC).—Š. m. gegužės 1 d. LAIC pranešime iš San Francisco, buvo perrašinėjant suklysta: vieton "Lietuvių Tautinė Taryba, užsieny gyvenančių Lietuvos piliečių sąjunga", buvo parašyta "Lietuvos piliečių užsieny atstovybė."

Londonas.—Gegužės 7-tą Maskvos radio paskelbė, kad Oswiecim koncentracijos stovykloje naciai išžudę 4,000,000 įvairių tautybių žmonių.

OKINAWOJE VYKSTA SMARKIOS KOVOS

500 SUNKIŲJŲ U. S. LĖKTUVŲ IŠBOMBORDAVO JAPONIJOS DIDMIESTĮ NAGOYA

Guam.—Gegužės 13-tą U. S. marinai įsibriovė Okinawa salos sostinėn Naha. Japonai fanatiškai kovėsi už kiekvieną žemės pėdą. Nuostoliai iš abiejų pusių dideli. Amerikiečiams pavyko atmušt japonų pastangas iškelti naujus sustiprinimus. 66,000 gyventojų Naha miestas griuvėsiuose. Nežiūrint visų japonų pastangų, amerikiečiai laimi netik Naha rajone, bet ir kitose Okinawa salos dalyse. Japonai gerai žino, kad įsistiprinę Okinawa saloje amerikiečiai kirs mirtinus smūgius Japonijos teritorijoje ir jos dar okupuotose žemėse, dėlto taip atkakliai ginasi.

Mindanao saloje, Filipinuose, amerikiečiai sekmingai likviduoja japonų jėgas. Atkirsti nuo vandens kelių japonai negali pristatyt naujų jėgų, dėlto jie čia nepajėgs ilgai išsilaikyti.

Svarbu, kad ir kiniečiai pradėjo smarkiau pulti ir spausti japonus. Ypatingai gerą progresą kiniečiai padarė Foochow rajone briaudamiesi prie pajūrių, kur tikimasi amerikiečių invazijos.

Gegužės 14-tą 500 sunkiųjų amerikiečių bomberių atakavo Japonijos didmiestį Nagoya, turintį 1,500,000 gyventojų. Tai iš eilės trečias didžiausias Japonijos miestas. Amerikiečių lėktuvai išmetė 3,500 tonų bombų. Ši ataka yra rekordinė ataka prieš Japoniją.

Kadangi dabar į Pacifiką ir bendrai prieš Japoniją traukiamos didesnės amerikiečių ir kitų alijantų jėgos, tad galima tikėtis dar smarkesnių puolimų, kurie pagreitins japonų sumušimą.

KONRAD HENLEIN NUSIŽUDĖ

Praga.—Gegužės 10-tą amerikiečiai suėmė Sudetijos gauleiterį (vadą) Konrad Henlein ir buvusį Čekoslovakijos militarinį gubernatorių Karl Frank.

Henlein padėjo Hitleriui užimti Čekoslovakiją, o Frank valdydamas pridarė visokių šunybių už kurias turės atsakyti.

Gegužės 11-tą Heinlein kalėjime nusižudė—skustuvo geležtėle persipiaudamas rankų gyslas.

STUDENTAI TREMTINIAI ŠVEDIJOJE

New York (LAIC). — Švedų šaltinių žiniomis, šiuo metu Švedijoje yra 1400 atbėgėlių studentų. Šių metų pradžioje mokslo įstaigas lankė apie 700 atbėgėlių. Šiaurės Studentų Šalpos fundacija ir Danijos bei Norvegijos įstaigos išlaiko savuosius studentus ir apie 200 suomių.

Tarptautinis Studentų Šalpos Komitetas surinko 280,000 kronų (apie $70,000) ne-skandinaviškos kilmės studentams šelpti. Šis Komitetas sušelpė apie 100 studentų, kurių *dauguma* yra atbėgėliai iš Baltijos kraštų. Šis komitetas artimai bendradarbiauja su Europos Studentų Šalpos Fondu Ženevoje. Be to, Švedijos Akademikų Šalpos Komitetas koordinuoja visų agentūrų veiklą, gelbsti tremtiniams gauti stipendijas ir renka moksliškus veikalus.

Trūksta žinių apie Baltijos vaikų mokyklas—Danija ir Norvegija išlaiko liaudies mokyklas trijose vietose ir jas lanko 400 vaikų.

SUDEGĖ D. M. LINVILLE

Šeštadienį, gegužės 12-tą, garažo gaisre žuvo 10 metų amžiaus Dorothy May Linville, gyv. 320 Horton St', Wilkes-Barre.

D. M. Linville ir jos kompanijonė Cathrine Smith, 8 metų amžiaus, žaidė degtukais. Kilus gaisrui, Smith suspėjo pro langą išlysti, o Linville, matomai, patroškusi dūmuose, nepajėgė išsigelbėti. Jos kūną atrado griuvėsiuose smarkiai apdegusį.

Roma.—Gegužės 11-tą alijantų laivyno vadovybė paskelbė, kad Dodekanesų salose—Krite, Rhodes, Milos, Leros ir kitose mažesnėse salose—pasidavė alijantams 20,000 nacių ir fašistų.

Stockholmas.—Gegužės 10-tą į Švediją atvyko 4,000 nacių civilių ir kareivių. Jie sako bėgę, kad nepatektų į bolševikų rankas.

Los Angeles, Cal.—Gegužės 12 dieną, 17 metų studentė Barbara Adams prisipažino nužudžius savo motiną dėl to, kad jos nekentusi.

GOERINGAS JANKIŲ NELAISVIS

Kutzbuehel, Austrija.—Gegužės 9-tą amerikiečių 7-tos armijos vadovybei pasidavė nazis Nr. 2, buvęs Vokietijos oro jėgų galva maršalas Hermann Wilhelm Goering ir buvęs nacių vakarinio fronto vyriausias vadas maršalas Albert Kesserling.

Maršalo Goeringo vadovaujamos nacių oro jėgos karo pradžioje nešė paniką visiems kraštams, kuriuos nacių karo mašina pasirįžo sumalti.

Nelaisvis Goeringas prašęs alijantų jį saugoti nuo nacių keršto. Esą, balandžio 24-tą Hitleris įsakęs jį sušaudyti už tai, kad jis siūlęs pasiduoti alijantams. Vienok balandžio 27-tą jį išgelbėję jo ištikimieji lakūnai.

Pergalė Kainavo 275 Bilijonai

Washington, D. C., gegužės 10.—Jungt. Valstybių iždo sekretorius Morgenthau, Jr., pranešė, kad paklupdyti ant kelių Vokietiją ir vesti karą prieš Japoniją mums kainavo $275,000,000,000.

LIETUVIŲ R. K. SUSIV. AM. OFICIALIS ORGANAS
GARSAS
Eina Ketvirtadieniais Redaguoja M. ZUJUS

PRENUMERATOS KAINA:
Jungt. Am. Valst. metams $2.00, pusei metų $1.00; užsieniuose metams $3.00
Skelbimų kainos sulig pareikalavimo.

LITHUANIAN R. CATH. ALLIANCE OF AMERICA
OFFICIAL PUBLICATION "GARSAS"
Published every Thursday by the Lithuanian R. C. Alliance of America.

YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
United States of America $2.00, Foreign countries $3.00. Single copy 5c.
Advertising rates on application.

"GARSAS"
73 East South Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
PHONE: Wilkes-Barre 3-4711

KARAS DAR NEUŽBAIGTAS

Vokietija sumušta, Hitleris ir jo naciai nušluoti, vienok karas dar neužbaigtas.

Antras pasaulinis karas bus užbaigtas ir pilną pergalę švęsime, kai bus sutriuškinta Japonija, pats aršiausias ir pavojingiausias Jungtinių Amerikos Valstybių priešas.

Vokietija šiame kare yra sumušta visiškai. Ji sušilaukė to, ką buvo pasirįžusi padaryti kitiems. Virš penkių metų baisi vokiečių karo mašina siaubė kaimyniškas valstybes, naikino miestus, miestus, miestelius ir kaimus, žudė netik kareivius, bet ir civilius gyventojus, neaplenkiant moterų, vaikų ir kūdikių. Pradžioje galingas nacių oro laivynas nešė paniką, destrukciją ir mirtį tolimiems miestams ir jų gyventojams. Pasvaigęs laimėjimais Hitleris ir jo naciai džiūgavo ir manė, kad štai visas pasaulis atsiduris nacių ir jų partnerių dominacijoje. Bet išprovokavus Jungtines Amerikos Valstybes ir įtraukus jas karan, karo svarstyklės ėmė krypti į kitą šoną—alijantų naudai.

Kaip pirmojo, taip ir dabartinio karo eigą alijantų naudai pakreipė šios šalies žmonių, pramonės ir gamybos jėgos. U. S. pasiuntė į frontus prieš nacius ir fašistus milijonus savo karių aprūpintų geriausiais ginklais, taipgi suteikė milžinišką parama karo reikmenimis bolševikams, anglams, prancūzazams ir kitoms tautoms kovojusioms prieš nacius ir fašistus. Kada naciai nusigrūdo iki Maskvos vartų ir Volgos krantų, išrodė, kad bolševikų dienos suskaitytos. Vienok amerikiečių pagalba pavidale 13,000 karo vežimų, įnimant ir tankus, 157,000 kanuolių, 4,000,000 tonų maisto, 10,000 lėktuvų, virš 190,000 trokų ir daugybės kitų svarbių reikmenų netik padėjo sulaikyti nacių karo mašiną, bet ją stumti atgal. Pats Stalinas Tagerano konferencijos laiku išsireiškė, kad "Amerikos produkcija laimėjo šį karą."

Šiandien vokiečiai netik visiškai sumušti, bet jų gražiausi miestai paversti griuvėsiais. Vokiečiai, kurie vakar svajojo kitas tautas pavergti ir išnaikinti, šiandien graužia sau pirštus ir apgailestauja savo darbus. Hitleris ir jo naciai, kurie nesenai gyrėsi patikrinę Vokietijai ir jų "viršžmogių" rasės (master race) tūkstančio metų dominaciją, vieni jau ilsisi po šalta velėna, kiti laukia bausmės už savo kriminališkus darbus.

Dabar lieka sumušti Japoniją. Sunku pasakyti, kiek dar laiko ims ir kiek dar jaunų vyrų gyvybių teks paaukoti iki japonai bus nugalėti. Viena aišku, kad šis priešas yra stiprus, nuožmus ir sunkiai prieinamas. Japonai dar kontroliuoja didelius plotus okupuotų teritorijų ir 500,000,000 pavergtų žmonių, kurie vergiškai dirba jų naudai. Iš okupuotos Mandžiūrijos japonai gauna jiems taip reikalingą geležį ir anglį; iš okupuotų Rytinių Indijų (holandų kolonijų) jie gauna puikiausią aliejų; iš Indo-Kinijos (prancūzų kolonijų) jie gauna ryžių, iš Malėjų—šviną ir gumą, kurie irgi labai reikalingi karo reikalams.

Amerikiečių kraujas Okinawoje, Filipinuose, Kinijoje teka upeliais. Tad ir naminis frontas negali atsileisti ir ilsėtis. Mes turime visomis išgalėmis dėtis prie greitesnio japonų sumušimo darbu, kraujo aukojimu ir pinigais perkant karo bonus.

Dabar vyksta 7-tas U. S. karo paskolos vajus. Jo bendra kvota yra 14 bilijonų dolerių. Paskirų asmenų kvota 7 bilijonai dolerių, kitą dalį išpirks korporacijos, bankai ir apdraudos kompanijos.

Pirkdami bonus padėsime greičiau sumušti japonus, paskubinsime pergalę, taiką ir normalaus gyvenimo sugrįžimą. Paskubinsime mūsų vyrų sugrįžimą namo. Padarysime saugų investmentą, kuris su procentais grįš atgal.

Mes, lietuviai, per visus vajus šaūniai pasirodėme agitacija ir bonų pirkimu. Neapsileiskime ir šiame vajuje.

Mums labai rūpi Amerikos pergalė ir mūsų senosios tėvynės Lietuvos likimas, kuris, deje, dar yra labai miglotas, neaiškus. Pergyvenusi baisias karo audras ir dvilypę okupaciją, kuri po šiai dienai dar laiko ją užgulusi, Lietuva laukia pagalbos rankos. Jungtinės Amerikos Valstybės yra Lietuvos nuoširdžiausias draugas ir tvirčiausias užtarėjas. Remdami karo pastangas, mes tą draugiškumą ir prietelingumą tik stipriname.

Pirkime 7-sios U. S. karo paskolos bonus — padėkime greičiau laimėti karą ir taiką.

PABĖGĖLIAI PAGĖRBĖ ROOSEVELTĄ

Stockholm (LAIC). — Prezidento Franklin D. Roosevelto netikėta mirtis padarė visiems lietuviams, latviams ir estams baisiai slėgiančio įspūdžio. Lyg paskutinė laisvės viltis būtų su juo užgesusi. Vis dėlto norima tikėti, kad naujas Prezidentas, kurio vien pavardė TRUMAN yra simbolinga, liks ištikimas Roosevelto palikimui ir USA aukštiems demokratiškumo ir žmoniškumo idealams.

Baltiečiai pabėgėliai sekmadienį balandžio 15 d. pagerbė Prezidento Roosevelto skaisčią atmintį pamaldomis Šv. Jokūbo bažnyčioje Stockholme.

Apžvalga

IŠGAMOS NERIMAUJĄ

"Tėvynė" rašo, kad paskutiniais laikais lietuvių komunistų "raudondvariuose" reiškiasi didelis nerimas. Jie dergia patriotingus lietuvius už jų pastangas atkovoti Lietuvai nepriklausomybę, jie griebiasi judošiškų priemonių pakenkti tam reikalui.

"Dar daugiau, rašo "T.", jie pradėjo tiesiog judošišką darbą—per raudonąją spaudą (o gal būti ir laiškais) Bimba, Mizara, Prūseika, Andriulis ir kiti ragina savo sekėjus neišmanėlius į tą konferenciją (San Francisco. "G." red.) siųsti pareiškimus, būk 'visi Amerikos lietuviai stoja' už Lietuvos pardavimą, reikalaudami, kad Lietuva būtų prijungta prie Rusijos . . .

"Čia tai jau tikras tų, neva žmonių, nusigyvenimas: neužtenka, kad jie patys visą savo gyvenimą mulkina žmones ir į valstybės departamentus siuntinėja skundus prieš patriotingųjų lietuvių veiklą, bet dabar jie pamokina savo aveles nekalčiausias per akis meluoti viso pasaulio tribunolui, būk Amerikos lietuviai tiek suniekšėję, kad reikalauja Lietuvai pražūties . . . Žinoma, iš jų tų pastangų išeis tik raudonas burbulas: geresni komunistai į savo lyderių 'pamokymus' skaniai atsikrankš ir tiems savo vadams pasakys amžiną 'sudiev', o jei ir atsiras durnelis-kitas, kuris pasiųs tokį judošišką ir melagingą pareiškimą—tie pareiškimai atsiduris tik išmatų ragažėje . . . Atsidurs todėl, kad minimos konferencijos dalyviai (neišskyrus ir 'draugo' Molotovo) žino Amerikos lietuvių nusistatymą; jie žino, kad devyniasdešimt devyni Amerikos lietuvių nuošimčiai nori Lietuvai laisvės ir nepriklausomybės, o ne pražūties. Todėl bereikalingai ten ieškoma durnelių, kurių tikrai nesuras."

MASKVA SAUVALIAUJA

Dienraštis "Draugas" nurodo, kad Maskva nesilaiko susitarimo Austrijos klausimu ir ten verda savo politinę košę.

"Maskvos konferencijoj Cordell Hull, Anthony Eden ir V. Molotov, savo vyriausybių vardu buvo susitarę atstatyti Austrijos nepriklausomybę ir bendrai kooperuojant po karo sudaryti laikinąją jai vyriausybę.

"Bet nespėjo Rusijos armija įžengti į Vieną, Austrijos sostinę, kaip tuojau paskelbė sudariusi tam kraštui vyriausybę. Tą žingsnį padarė be pasitarimo su Vašingtonu ir Londonu. 'Vyriausybę' sudarė iš komunistų ir jų pakalikų, nesiskaitant su Austrijos žmonių daugumos nusistatymu. Todėl ir britai ir amerikiečiai atsisako tą 'vyriausybę' pripažinti.

"Tai yra dar vienas stiprus įrodymas, ko siekia Maskva. Ji dirba sauvališkai dėl to, kad nori patenkinti rusiškojo bolševizmo imperialistinį apetitą. Jungtinės tautos bolševikuose turi tokį partnerį, kuris ne pasaulio teisingos ir pastovios taikos siekia, bet ruošia dirvą naujam karui."

VIENI LAISVINA, O KITI PAVERGIA

Sąryšy su karo užbaiga Europoje "Vienybė" rašo:

"Neginčijamas faktas, kad tos tautos, kurias yra išlaisvinę vakarų sąjungininkai, tikrai, pilna ta žodžio prasme, jaučiasi laisvos. Jos žino, kad vakarų sąjungininkai neatėjo joms trukdyti, bet padėti atsistatyti laisvam gyvenimui. Betgi yra ir kitas skaudus faktas: apie tas tautas, kurias išlaisvino rytų sąjungininkai, mes mažai, arba visai nieko nežinome. Tik retkarčiais mus pasiekia žinios, kad tų kraštų gyventojai anaiptol nesidžiaugia savo likimu. Priešingai. Tie kraštai, iškentėję nacių okupaciją, jaučiasi patekę į naujų okupantų rankas.

"Tokios liūdnos ir skaudžios žinios ateina iš Lietuvos, Lenkijos ir kitų buvusių nepriklausomų, bet dabar sovietų okupuotų valstybių.

"Nenoroms veržiasi klausimas: Ar Amerika, jos sūnūs, kraują laistė Europoje tam, kad vieni būtų laisvi, o kiti ir toliau kentėtų verguvę? Kodėl Europos tautos turi būti skirstomos į podukras? Kodėl joms negrąžinama tai, kas pakartotinai buvo žadėta—laisvė ir nepriklausomybė.

"Tiesa, taikos konferencija dar neįvyko. Pasaulio gaisras dar nebaigtas gesinti. Bet kaip pateisinti tai, kad vieni gaisrininkai gesina, o kiti, naudodamiesi gaisru, plėšia tuos, kurie jau ir taip be saiko yra nukentėję?

"Taigi, kas bus toliau?

"Mes, lietuviai, taip pat laukiame atsakymo."

ALT MEMORANDUMO ATGARSIAI

New York (LAIC).—Į ALT išsiuntinėtą memorandumą pokarinės organizacijos klausimu jau plaukia atsiliepimai. Jau atėjo kelios dešimtys laiškų. South Dakotos gubernatorius M. Q. Sharpe pareiškia, kad "you have presented the case well." Liberalų partijos vadas Dean Alfange rašo, "I am in full sympathy with your just claims which are in keeping with the tenets of the Atlantic Charter." Kongresmanas Herman P. Kopplemann (Conn.) pažadėjo dirbti ir primena, kad "Directly after the last World War, at my own expense, I went to Washington and appeared before the Senate Foreign Affairs Committee on behalf of Lithuania." Atstovų Rūmų pirmininkas Sam Rayburn perdavė memorandumą atitinkamai komisijai. Kiti pareiškia, kad jie sutinka su iškeltomis mintimis ir pasiūlymais.

Gegužės 3 d., Lenkijos šventės (1791 m. gegužės 3-5 Konstitucijos) proga, abiejuose Kongreso Rūmuose kalbėjo visa eilė atstovų ir senatorių. Thomas D'Alesandro (Md.) reikalavo, kad kongresas darytų viską, kad gelbėti mažoms tautoms jų kovoje už laisvę (Harrisono žodžiais). Atstovai reikalavo griežtai stovėti ir reikalauti atdarų durų į rusų okupuotus kraštus. Sen. Homer Ferguson (Mich.) iškėlė visą politiką Sovietijos link ir protestavo, kad rusai nejsileidžia Amerikos atstovų į Baltijos kraštus.

LAIC direktoriui adv. K. R. Jurgėlai paprašius, sen. Ferguson pažadėjo atsiųsti visą savo kalbą. Pagal N. Y. Times korespondento pranešimą, sen. Ferguson pastebėjo, kad amerikiečiai ir rusai kitaip supranta vartojamus terminus. Pastebėjęs, kad mažytės JAV misijos Bulgarijoje ir Rumunijoje neturi laisvo veikimo sąlygų: Austrijoje, Vengrijoje, Lenkijoje ir Baltijos valstybėse jokių misijų nėra. Jis pareiškė, kad užsienio politika turi būti pagrįsta faktais, o ne gandais, ir ragino, kad Molotovas sutiktų įsileisti Amerikos spaudos atstovus ir diplomatines misijas rusų kontroliuojamuose kraštuose.

PATYS VOKIEČIAI JAU ĮSITIKINO SAVO NUGALIMUMU

"Naujienos" nurodo, kad patys vokiečių vadai pripažįsta, kad šiame kare jie yra visiškai nugalėti. Tadgi visos pasakos apie vokiečių nenugalimumą lieka be reikšmės.

"Ateityje vokiečių tautininkai (nacionalistai) negalės apgaudinėti žmonių melagingomis pasakomis, kad Vokietija 'nebuvo sumušta,' kaip kad jie sakė po pereito karo. Ši pasaka buvo stipriausias nacių propagandos argumentas per metų metus.

"Skelbdami, kad Wilsonas 'apgavo Vokietiją' savo 14-os Punktų prižadais ir kad Vokietijos socialistai, žydai ir kitokie 'tautos išdavikai' susilpnino namų frontą, kritingoje valandoje keldami riaušes prieš valdžią, pirmojo pasaulio karo pabaigoje, Hitleris ir kiti demagogai kurstė Vokietiją ruoštis naujam karui ir atkeršyti savo priešams. Ir Vokietija jų paklausė—ne visa tauta, bet žymi jos dalis, o junkeriai ir kapitalistai pasirūpino, kad į tos demagogų gaujos rankas patektų valdžia.

"Vokietija bandė parodyti, kad ji yra nenugalima, bet jai nepasisekė. Ji yra taip baisiai sumušta, kaip dar nebuvo sumušta nė viena pirmos klasės valstybė per paskutinius kelis šimtmečius."

LIETUVOS STUDENTAI VEIKLŪS

Stockholm (LAIC).—Ligi balandžio 16 d. Švedijoje buvo 43 atbėgėliai Lietuvos studentai. Dėka BALF stipendijų, jų daugumą jau studijuoja Švedijos universitetuose. Kai kurie išmoko nelengvos švedų kalbos, tarties tiek gerai, kad sunku juos atskirti nuo tikrų švedų.

1944 m. Kūčios vakarą Švedijos radijo surengė Kalėdų Šventę. Lietuvos studentų kvartetas sugiedojo lietuviškas kalėdines giesmes—sutartinu spaudos pripažinimu geriausiai tarp 18 dalyvaujančių tautų.

Lietuvos studentai yra veiklūs ir sporte. Apie š. m. Velykas įvyko keturių tautybių krepšiasvydžio rungtynės (basketball). Lietuviai didele persvara, 28 prieš 17, laimėjo pirma prieš švedus, paskui prieš estus ir, finale, prieš pačius amerikiečius. Šachmatų rungtynėse studentas juristas Vaitonis laikosi nuolatos pačiose viršūnėse.

Mūsų korespondentas rašo: "Lietuviai studentai, kaip ir visi Švediją po didelių pergyvenimų pasiekę jaunuoliai, daro ypatingą įspūdį. Visi atrodo nepaprastu būdu sudvasinti. Bet praeiti bolševikų okupacijos pragarą ir po jo nacių maždaug panašų pragarą, negalima nepasikeisti. Juk ta jaunuomenė išaugo laisvoj Lietuvoj,—bolševikų teroras ir vokiečių žiaurumas buvo jai ne visada tikėtos pasakos, kurios virto klaikia tikrove. Iš visų jaunuolių akių spindi didelė rimtis ir kieta valia: tobulintis, lavintis, ruoštis, kad kiekvienas Lietuvos laisvės kovoje būtų kuo naudingiausias, o laisvę atgavus, kad geriausiai galėtų prisidėti prie sugriauto krašto atstatymo. Tokią jaunuomenę matant, stiprėja viltis dėl ateities.

LIETUVOS PILIEČIAI KOVOJA UŽ SAVO TEISES

Paris (LAIC).—Būriui lietuvių pavyko pasprukti iš Vokietijos, kur jie buvo nugabenti dirbti. Deja, prancūzų įstaigos Alzase norėjo lietuvius traktuoti kaipo "repatrijantus rusus" ir prievarta gabeno į stovyklas Pietų Prancūzijoje. Daugeliui pavyko atsikabinti nuo "repatrijantų" po įkyrių derybų ir prašymų, ir jie apsigyveno Pietinėje Prancūzijoje. Deja, ir šiandien jie nesijaučia saugūs.

IŠ SAN FRANCISCO KONFERENCIJOS

Rašo M. KIŽYTĖ

Pietų Amerikos Lietuviai Remia ALT Kovą Dėl Nepriklausomybės

San Francisco, Cal.—Iš Argentinos gavome tokią telegramą:

"William F. Laukaičiui, Amerikos Lietuvių Tarybos delegacijos pirmininkui, Jungtinių Tautų Konferencija Tarptautinei Organizacijai Sudaryti.

"Pietų Amerikos lietuviai visa širdimi remia jūsų kovą dėl Lietuvos nepriklausomybės ir prašo Tamstą taip pat veikti jų vardu. Lietuvos Ministeris Graužinis."

Šios telegramos kopija pasiųsta visoms Pietų Amerikos delegacijoms ir jų spaudai.

I. A. V. Moterys Aktyviai Dalyvauja Tarptautinės Organizacijos Konferencijoj

Kad visos Amerikos moterys žinotų, kokių žingsnių tarptautiniai vadai imasi pasaulio taikai garantuoti, štai keletas įdomių žinių. Nacionalinių Amerikos organizacijų viršininkės yra oficialės UNCIO patarėjos, jos dalyvių plenarinėse ir komitetu sesijose.

Mrs. Ruth Bryan Rhode, viena iš dviejų užsienio departamento specialių agentų, rūpinasi visais patarėjais. Mrs. Margaret Hickey atstovauja biznio ir profesionalines organizacijas. Mrs. Lillian D. Sporbog ir Mrs. La Fell Dickson atstovauja Visuotiną Moterų Klubų Federaciją, taip pat ir dr. Aurelia Henry Reinhardt.

Tegu mūsų moterys siunčia joms telegramas, reikalaudamos Lietuvai nepriklausomybės.

Tarp Jugoslavų Sumišimas Dėl Simičo Paskyrimo

Stanoje Simič, Jugoslavijos ambasadorius Jungtinėms Valstybėms, atvyko į San Francisco šeštadienį ir prisidėjo prie kitų Jugoslavijos delegacijos narių Jungtinių Tautų Tarptautinės Organizacijos Konferencijoje (UNCIO). Jisai atskrido lėktuvu iš Washingtono, įteikęs savo įgaliojimus prezidentui Trumanui.

P-ną Simičą atlydėjo dr. Rudolf Bicanic, Jugoslavijos prekybos departamento užsienio prekybos skyriaus direktorius.

Naujo delegacijos nario atvykimas iššaukė sumišimą tarp jugoslavų. Paskiausias Simičo postas buvo Maskvoje 1943 m. Jisai buvo pirmas Jugoslavijos ambasadorius Sovietų Sąjungoje.

* * *

Išsiuntinėjau mūsų memorandumo kopijas vietinei spaudai, kai tiktai jisai buvo įteiktas konferencijos sekretoriatui, su laišku.

Per ištisą savaitę laikraščiai spausdino atstovaujamų konferencijoje tautų sumanymus. Dabar pradėjo spausdinti pataisas prie Dumbarton Oaks projekto, kurias per kelis paskutinius mėnesius įteikė visos Jungtinės Tautos.

Kabeliai į Londoną, Paryžių, Berną

Pasiunčiau kablegramas į Londoną, Paryžių, Berną ir kitur (viso 8), pranešančias apie mūsų delegacijos įsteigimą San Francisco'je laisvos ir nepriklausomos Lietuvos reikalui ginti.

* * *

Yra daugiau kaip 2,600 užregistruotų korespondentų šiai konferencijai aprašinėti. Tokios didelės spaudos atstovybės dar nėra buvę niekur.

Lenkų Klausimas Sugadino Molotovo Konferenciją

Gegužės 7-tą, Molotovas turėjo spaudos konferenciją St. Francis viešbutyje.

Atėjo neišvengiamas paklausimas: Kas atsitiko su 16 dingusių lenkų? Sovietų užsienio reikalų komisaras perskaitė iš anksto paruoštą pareiškimą, su žodžiais ". . . Mes išsprendėme Jugoslavijos klausimą . . . ir mes išspręsime lenkų klausimą." Ir ūmai pasikalbėjimas su spaudos atstovais nutrūko.

Svečiuose Pas Lietuvius

Būrys San Francisco lietuvių pagerbė Tarybos delegatus (išimant p. Kvetką, kuris jau rengėsi kelionei), iškeldami pietus šeštadienio vakare Riviera viešbutyje. Rengė p-ai Skiriai (buv. čikagiečiai). Antanas Poškus buvo toastmaster.

San Francisco'je gyvena kokie 200 lietuvių (tarp jų yra ir veiklių raudonukų).

Buvo tikrai jaukus pobūvis. Vienas kontinento kraštas pasisveikino su kitu. Kai kurie senosios kartos atstovai atėjo su savo vaikais—jaunomis merginomis ir vaikinais, 20 ar daugiau metų amžiaus, visi gražiai išauklėti ir pamokyti.

Pulk. Grinius savo kalboje priminė jiems Lietuvos vargus ir rūpesčius, kuriuos senieji dar nėra užmiršę. Teisėjas Laukaitis kalbėjo apie Amerikos lietuvius ir apie pasididžiavimą tuo, ką esame paveldėję iš savo tėvų. Jo angliška ir lietuvišką kalbą visi išklausė su entuziazmu.

* * *

Amerikos delegatams įteiktas jungtinis lietuvių, latvių ir estų amerikiečių memorandumas. Lietuvių Tautinė Taryba, Lietuvos piliečių užsienyje atstovybė, telegrafavo Rusijos atstovui Molotovui, protestuodama prieš jo mėginimą kalbėti Lietuvos vardu ir reikalaudama sustabdyti terorą, grąžinti Lietuvos tremtinius ir, ištraukus Rusijos karines jėgas, tesėti Jaltos pažadą visoms išlaisvintoms Europos tautoms atsteigti laisvų žmonių valdžią ir laisvus rinkimus.

ŠVEICARAI GAILI LIETUVOS

Šveicarų laikraštis "Gazette de Lausanne" (1945 m. vasario 1 d.) paskelbė straipsnį apie Lietuvą. Autorius atpasakoja Lietuvos istoriją ir pabrėžia, kad tautinė sąmonė yra giliai įleidusi šaknis visuose gyventojų sluoksniuose. Lietuvių tauta, visą šimtmečio ketvirtį džiaugėsi laisve, iš pradžių buvo okupuota sovietų, paskum vokiečių, o dabar vėl atsidūrė pirmųjų okupacijon. Sovietai pagal savo žinomus metodus pirmoje eilėje ėmė naikinti šviesuomenę. Straipsnio pabaigoje pabrėžiama, kad Lietuva yra patapusi slaviškojo imperializmo auka.

SOVIETŲ KARINIAI PASIRUOŠIMAI

London (LAIC).—Jau karui Europoj oficialiai pasibaigus, Sovietai vykdo aerodromų ir įsitvirtinimų statybą "nepriklausomoje" Lenkijoje, kuri jau ir taip turėjo daugiau aerodromų, negu reikia. Grįžtančius iš prievartos darbų jaunuolius—lenkus ir lietuvius — Sovietai mobiliuzoja grąsindami, kad už nestojusius atsakys jų šeimos.

PRANCŪZIJOJ TRŪKSTA NUSISTATYMO

New York (LAIC).—Iš gautų laiškų aiškėja, kad Lietuvos Pasiuntinybės Prancūzijai personalas turi tam tikras diplomatų privilegijas, betgi Pasiuntinybės Rūmai, seniau vokiškojo okupanto ir Vichy pakalikų perduoti Sovietams, tebelaikomi rusų. Betgi, viename Prancūzijos miveste tebeveikia Lietuvos Konsulatas.

Liudna Pasaka

(Pabaiga)

Atėjo ruduo—liūdnas, nelaimingas. Vyto žali medžių lapai, vyto su jais kartu ir gražios vargdienių svajonės. Papūtė žiaurus žiemys vėjas ir kartu su lapais išnešiojo karščiausią žmonių viltį. Išnyko paskutinis laimės šešėlis, išsisklaidė, kaip dūmai po orą. Klaiki šmėkla savo sparnais visą krašto šviesų dangų uždengė, į žmonių krūtines aštrius nagus giliai įleisdama. Degino sodžius šaudė ir korė, ir iš tėvynės į tolimą šiaurės šalį žmones gabeno. Nepasigailėjo nei žilų senelių, nei sergančių moterų, nei nekaltų mažų kūdikių. Visas kraštas kalėjimu virto. Niekas nebuvo tikras ryt dieną išbusiąs, nežinojo gult eidamas, ar bepabusiąs laisvas iš miego. Kilo verksmai ir skaudūs dejavimai. Visi po budelio kirviu dėjo savo galvas. Tik maža saujelė maištininkų dar narsiai su spaudėjais kovojo, laukdama galo . . .

Juozapata baisiai atsimainė. Tat jau nebebuvo toji graži moteris, kurios akys šviesios, kaip žvaigždės, nuvargusį vyrą nesenai dar ramino. Akys aptemo, veidas pajuodavo. Nei vilties, nei laimės nebeliko. Viena slankiojo po namus, kaip šešėlis be tikslo. Nieko nebebuvo, kuo dar būtų galėjusi rūpintis. Brangiausiąjį turtą jai atėmė, ir nebesitikėjo jo atgauti. Žinios, kaip gandas, ėjo paskui viena kitą ir be galo buvo liūdnos: tą pakorė, tą išvežė . . . Nuo jų vietos negalėjo sau rasti. Ne tik iš sodžiaus kur išeiti bijojo, bet ir troboj viena būti. Kas vakaras ėjo dar į Damulius, kur ramiau, kiek jautėsi. Senio Damulio jau nebebuvo. Neišturėjo, nuo žaizdų po šešių savaičių numirė. Vienos moterys teliko. Su jomis Juozapata vargą vargo: visas jas nelaimė vienu ryšeliu surišo . . .

Vieną vakarą, kada taip visos sėdėjo, netikėtai atsidarė trobos durys ir į vidų įėjo ypatinga žmogysta—apiplyšusi ir nuvargusi. Dusliu balsu pagarbino Dievą, ir pripuolusi, apkabino senės Damulienės kojas.

— Kaziukas! . . .—suriko motina, pažindama sūnų.

Apkabino jo galvą, į savo krūtinę prispaudė.

— Dieve, Dieve . . . dar gyvas! . . .—raudojo jinai, tartum abejodama.

Tai glostė sustyrusius sūnaus plaukus, tai žiūrėjo jam į akis.

— O kur Antanas?! . . .—paklausė išsigandusi.

Tylėjo. Sunku buvo tiesą pasakyti, motinos širdis perverti. . . .

— Užmušė jį . . .—pašnabždėjo nusiskubamas.

Ir ėmė sakyti, kaip tat buvo. Kaip paskutinį kartą, alkani ir nuplyšę, jie su rusais netoli kovojęs; kaip matęs brolį, žemėje negyvą parkritusį, ir Banį rusų suimtą . . . O visi trys kaip tik dabar norėjo savo sodžiuj apsilankyti . . . Nebesulaukė . . .

Išgirdusi baisią naujieną, Juozapata nusitvėrė už krūtinės ir iš didžio širdies sopulio skaudžiai sudejavo Pakėlęs akis, tik dabar Kazys ją pažino, ant lovos sėdinčią, pabalusią, kaip drobė.

— Kur Petras? kur? . . . Ką dabar su juo padarys?—vaitojo, klaikiomis akimis į Kazį žiūrėdama.

Jinai, tartum, vis dar netikėjo, kad taip galėjo atsitikti.

Papasakojo jai, kiek žinojo. Tiek Juozapata tesuprato, kad rusai jos Petrą, tur būti į miestą nugabeno. Nebeklausė Kazio skundimosi, kad jis negalės nė vienos dienos namie būti, turįs iš savo krašto bėgti, jeigu nenorįs būti pakartas ar sušaudytas . . .

Išėjo iš Damulių dejuodama . . .

Nors niekados nebuvo mieste buvusi, tačiau dar gerai prieš auštant toli, į miestą einamame vieškely atsidūrė. Kelias buvo tiesus, žinomas . . . Trys mylios eiti. Ir nesiklausus galėjo rasti . . .

Apie pusryčius jau ėjo miesto gatvėmis, bailiai į šalis dairydamasi. Dideli, keliais gyvenimais, namai tęsėsi iš abiejų pusių be galo; plačios gatvės, tiesios, kaip stalas, buvo už viena kitą gražesnės . . . Bet nesistebėjo į tat Juozapata, nors kitą kartą visi šitie nematyti daiktai būtų kaip stebūklas jai pasirodę. Žiūrėjo tik į žmones, kurių kas žingsnis matė. Tartum nuo jų sau pagalbos laukė, tikėjos teisybę patirti. Jai rodės, kad visi apie jos Petrą žinojo, jį išvaduoti galėjo. Taip troško jų paklausti, paprašyti . . . Nedrįso . . . Visi jie buvo toki ponai, galingi. Laukė, ar nepaklaus kartais jie patys, ko jinai į šį miestą atėjo ir tokia nelaiminga į visus dabar stebis . . . Bet niekas į ją žiūrėt nežiūrėjo: visi savo reikaluose buvo paskendę. Šitai, pro šalį trys ponios praėjo, gražios, kaip paveikslas. Nematė sodietės, nors tokiomis gailestingomis akimis į jas pažiūrėjo . . .

— Dieve, kiek ponų . . . koki gražūs!—stebėjos Juozapata, stovinėdama, nežinodama, kur dėtis.

— Ko čia dairais? ar ką pametei?—paklausė apdriskęs "ponas", matyti, kiemo sargas.

Juozapata krūptelėjo, bet pamačiusi, kad į ją žiūri, apsidžiaugė ir nedrąsiai paklausė:

— Ar nežinai, tamsta, kur mano Petriukas? . . .

— Petriukas?! . . . Ar tai tavo vyras?

— Vyras, vyras!—apsidžiaugė Juozapata.

— Gal koksai maištininkas?—nusijuokė piktai kiemo sargas.—eik ten, rasi . . .

Mostelėjo ranka. Juozapata dar norėjo paklausyt.

— Eik, eik! čia negalima stovėti . . . užginta!—suriko ant jos . . .

Ėjo gatve išsigandusi, galvą nuleidusi. Matė, kad į tą pusę daug žmonių skubėjo. Visi kaip ir ko pamatyti troško ir bijojo pasivėlinti. Ir jinai ėmė skubėti . . . Greitai pasibaigė gatvė. Pasirodė didelė plati aikštė. Juozapata pamatė joje daugybę žmonių, ratu sustojusių. Kareiviai su šaudyklėnis ir blizgančiais durtuvais, ponai žvaigždėtomis kepurėmis, ponios gražiai pasipuošusios, ir . . . žmonių, žmonių be galo . . . Visi, kaip negyvi vylėjo. Viduryje aukšti šulai su pataisytais skersiniais stypsojo . . .

Apsistojo nustebusi, nežinodama, kas daryti. Bet matydama, kad visi į ten eina, pribėgo į žmonių minią. Kojas jai pakirto, vos kvapą galėjo atgauti . . .

— Kiek ponų . . . koki gražūs . . .—šnabždėjo apsiblaivusi.

Pamatė žilą, malonaus veido senelį, į ją žiūrinį, ir bailiu balsu paklausė:

— Ar nežinai, tamsta, kur mano Petriukas?

Netikėtai žvilgterėjo į šulus su skersiniais . . .

Suriko klaikiu balsu ir apalpusi parkrito ant žemės . . .

* * *

Dešimtys metų praėjo . . . Žmonės augo, džiaugės ir pasenę mirė. Viena Juozapatos draugė, vienametė, vaikų vaikų susilaukė, ir šį pasaulį apleidusi, jau amžinu miegu šaltoj žemelėj miegojo. O jinai vis dar tebgyveno. Liko tarp jaunųjų viena, kaip tarp žalio miško sausas stuobrys . . . Naujosios kartos žmonės nebe taip, kaip jų tėvai, Juozapatą mylėjo, rečiau ją minėjo. Dažnai kentė jinai badą, stigo kuo apsivilkti. Vaikščiojo apiplyšusi, sustyrusi. Ėmė nekęsti jos tie, kur ji kampininkavo: mažiau jau begalėjo aniems maisto iš žmonių parnešti. Suskurusi per žiemas užkrosny tupėjo. Tik vasarai atėjus, geriau kiek jautėsi: nors ne taip žmonėms po kojų troboj maišėsi, mažiau anų buvo neapkenčiama ir lojojama. Be jokios priežiūros tada po laukus vaikščiojo . . . Slankiojo po paupį ir pušyną, kur vasariniuose namuose daug ponų gyveno. Ėjo klaiki ir nelaiminga, skarmalais savo išdžiūvusį kūną prisidengusi; ėjo dejuodama, lazdele pasiramščiuodama, sunkią metų naštą vilkdama. Visiems nešė nusiminimo ir nesuprantamo širdies neramumo . . .

Pamačiusi dailiai apsitaisiusius ir laimingus stebėjosi, tartum norėdama ką atsiminti, ir pamėlynavusiomis lūpomis šnabždėjo:

— Kiek ponų . . . koki gražūs . . .

Arba įbedusi savo klaikias, be gyvybės akis, klausė tulą:

— Ar nežinai, tamsta, kur mano Petriukas? . . .

Ar suprato pati tą savo klausimą. Ar atsiminė dar savo Petriuką nelaimingąjį? Ar tikėjosi, nors numirus, jį pamatyti?

Vienas Dievas težino . . .

ČIGONIŲ DAINA

Juk turtai, gadinami kandžių ir rūdžių,
tai menkas blizgutis žmonių silpnabūdžių

Na, baltas bernuži, sustoki—
Jaunystė ir taip greitai skrieja—
Ei, lanksčiosios dukros į šokį—
žvangės bubinėliai žvangieji!

Kam klausti, kur lūšna gimtoji,
kur dūšia nuvargus ilsėjos . . .
Mus saulės vaikai užnešiojo,
užsupo vėjelis pūtėjas.

Sakai, mes namų išsigynėm,
sakai—pražūtis ištremtiesiems . . .
Visi keliai veda tėvynėn,
visi ten ilgėdamies skriesim!

Užeik palapinėn . . . Bijai tu?
Jei mintys kalėti atpratę,
jei mintys, kaip žiežirbos, kaito,
užeik—tai priimsim kaip svetį!

Ei, skriekit, aidai didžiabalsiai!
Laisvūnės, į ratą, į ratą!—
Žaliesiems laukams pasimelsim—
dainuoki, širdie, šimtus metų! . . .

Kazys Inčiūra

AŠ BERNUŽĖLIS

Aš bernužėlis, jaunas, buvaunas,
Svečių šalių tyrėjas.
Klauskite, kur aš jaunas nebuvęs,
Kur aš nevažinėjęs?

Kur ryžiais snigo, kur vynu lijo,
Linkui, kur saulė temė,—
Buvau Valakuos ir Prancūzijoj,
Buvau Šveicarų žemėj.

Šveicarų plotas—kalnais nuklotas,
Žaliais miškais apžėlęs;
Valakuos doras dangus ir oras,
Prancūzuos—mergužėlės.

Bet niekur nesti, negali rasti
Tokios, kaip mūs šalelė:
Gražus čia oras ir laukas tyras,
Dar gražesnės mergelės.

Jonas Jonila

American Prisoners say:

"WE WANT TO GET BACK AT THE JAPS!"

MATCH THEIR SPIRIT in the MIGHTY

7TH WAR LOAN DRIVE

YES, despite their long months and years of privation and suffering, those gallant men, just released from filthy Jap Prison Camps, still have their good old fighting spirit. They're itching to get back into the fight and give the Nips a taste of their own medicine.

Let's show them that we're not quitting either! Let's match their spirit with our dollars! Let's make this MIGHTY 7th War Loan the mightiest of them all!

But to come even close to matching their sacrifices, everyone here at home must buy War Bonds until it hurts. Buy double or treble the *extra* War Bonds you've bought in any previous drive. Remember, this is really *two* drives in *one*. In the same period last year, you were asked to subscribe to *two* War Loans.

So let's go, Americans. Our hard-fighting Soldiers, Sailors and Marines are *giving their ALL*. The least we can do is to *lend our dollars*.

THE MIGHTY 7th WAR LOAN

EVERYBODY—BUY MORE and BIGGER WAR BONDS

MOKYKIMĖS GYVENTI NAUJAM PASAULY

Rašo DR. MARGARET MEAD

TEISINGAS GALVOJIMAS APIE RASĘ

Apie rasę ir kilmę yra daugybė įvairių minčių, kurios pasenusios, atgyvenusios ir mokslu nepagrįstos. Tos mintys arba kilmės supratimas dažnai labai neigiamai veikia į mūsų pastangas ugdyti tarpusavį supratimą tautinėse grupėse. Tokių klaidingų išvadų apie rasę ir kilmę rasime kasdieninėje kalboje, poezijoje ir patarlėse. Išdavoje, klaidos apie rasę įamžinamos ir eina iš kartos į kartą. Norėdami sulaikyti praėjusių kartų nežinojimą ir nesupratimą nuo mūsų pačių suklaidinimo ir visuomenės suskirstymo, mes turime nuolatos budėti.

Viena gana populiari išvada apie kilmę yra, kad kai kurie žmonės "tyros" rasinės kilmės, kai tuo tarpu kiti žmonės yra maišytos kilmės. Tikrinybėje per tūkstančius metų žmonės susitiko ir susimaišė keliolika kartų. Kai atskiros maišytos grupės buvo izoliuotos per daugelį amžių ir išdavoje jie taip susimaišė, kad visi buvo vienodos fizinės išvaizdos, o kitais atvejais rasinis mišinys buvo nuolatinis ir išdavoje jokis ypatingas žmogaus tipas toje grupėje neišsivystė. Kuri grupė atrodo "tyra," ar kur maišyta, priklauso nuo istorijos laikotarpio. Pavyzdžiui, susituokia dviejų skirtingų grupių žmonės. Jų grupės istorijoje taip ilgai buvo viena nuo kitos atskirtos, kad jos išvysta griežtai skirtingos išvaizdos fizinius tipus. Šių naujavedžių vaikai jau turės abiejų grupių žymių ir savybių, ir jų išvaizda bus lyginama prie vienos ir kitos tėvų grupės. Bet jeigu tokių maišytų šeimų vaikai gana dažnai ir ilgai tarpusavyje susives, jie per tam tikrą laikotarpį taip pat atrodys "tyros" rasės ar grupės kilmės žmonės. Tie tėvai, vaikai, broliai, seserys, pusbroliai ir kiti, kurie labai ilgai gyveno tame pačiame krašte, bet nežino savo kilmės, atrodys panašūs į vienas kitą, arba turės panašias fizines ypatybes, kurios skiriasi nuo kitų, toliau gyvenančių žmonių. Kaimuose ir aplamai provincijoje daug daugiau žmonių kilę iš tų pačių protėvių ir todėl jie daugiau vienas kitam panašūs, negu miesto gyventojai, kur yra nuolatinis žmonių mišinys.

Viena žmonijos stiprybė yra faktas, kad nėra pasaulyje žmonių grupės, kuri negali maišytis su kita. Galimybė skirtingų grupių žmonėms susivesti ir susilaukti vaikų yra dalinai rezultatas žmogaus sugebėjimo prisitaikyti aplinkybėms. Ta ypatybė leidžia aukštiems žmonėms vesti mažo ūgio; žmonėms su didelėmis galvomis vesti žmones su mažomis galvomis ir tt. Nežiūrint tų išvaizdos skirtumų, toki žmonės gali susilaukti gražių ir sveikų vaikų. Ta pati ypatybė prisitaikyti aplinkėms leidžia žmonėms apsigyventi įvairiuose klimatuose, valgyti skirtingą maistą, dirbti skirtingose aplinkybėse, išmokti skirtingas kalbas ir skirtingai gyvent. Mūsų sugebėjimas prisitaikyti aplinkybėms, taip pat duoda galimybę vesti bet kokio kito tipo žmogų. Ta žmogaus lankstumo ypatybė yra brangi žmonijai ir tik ji davė žmogui galimybės išsiplatinti po visą pasaulį,—pasaulį kurį mes norime padaryti visų žmonių bendra gyvenimo vieta.

Antroji klaidingoji išvada apie rasę yra suskirstymas žmonijos į vadinamąją "aukštąją" ir "žemąją" rasę. Terminas rasė paprastai taikoma trims didžiosioms žmonijos grupėms, kurios taip pat ilgai gyveno atskirtos nuo viena kitos, kad jos išsivystė į tris skirtingas grupes: kaukazinė, negrų ir mongolų rasės. Pastebėtinas skirtumas tarp šių žmonijos grupių yra fiziškas, kaip plaukai, odos spalva ir kūno forma. Galimas daiktas, kad tamsi oda geriau pritaikyta karštame klimate, bet dėlto kalbėti apie "aukštąją" odos spalvą, ar "žemąją" plaukų rūšį, nebūtų protinga. Svarbiausiose žmogaus ypatybėse: jėgoje, patvarume, prote, gabume, švelnume, drąsoje, vaizduotėje ir galimybėje abstraktiškai galvoti, tarp rasių *nėra* jokio skirtumo; kai kurie bet kurios rasės, gali tų gerų ypatybių, kai kurie ne. Mokslininkai seniai stengėsi surasti įrodymų, kurie pagrindiniai įrodytų skirtumą tarp vienos ir kitos rasės, bet jų iki šiol nerado. Tiesa, jie rado fizinių ir paviršutinių rasinių skirtumų, bet jie tik paviršutiniai. Ar žmogus aukštas ar žemas, protingas ar kvailas, drąsuolis ar bailys, muzikališkas ar be klausos, artistiškas ar ne, silpnas ar stiprus, dievobaimingas ar netikintis, visai nieko bendro neturi su rase. Tai ne rasinis paveldėjimas, bet asmeniška ypatybė paveldėta iš tėvų gyvenusių tam tikros civilizacijos laikotarpy.

Net tos trys didžiosios rasės, į kurias žmonija suskirstyta, mažai reiškė ten, kur viena rasė susitinka su kita, ir kur jos maišosi. Rasės išsilaikė taip ilgai vien dėl to, kad keliavimas buvo apribotas. Prieš keturis šimtus metų Amerikose gyveno mongolų rasės žmonės; šiandien visų trijų rasių kilmės žmonės gyvena čia kartu ir vysto naujus fiziškos išvaizdos žmonių tipus.

Ypač svarbu žinoti, kada *negalima* vartoti žodžio "rasė". Nėra jokios lenkų, airių, anglų ar ispanų rasės. Jei ir panašūs žodžiai reiškia tautybę, jie liečia žmones, kurie kalba viena kalba, yra vienos valstybės piliečiai, naudojasi vienodais papročiais ar meno kultūros. Tai neturi nieko bendro su rase. Nėra tokios rasės kaip katalikų rasė, nėra žydų rasės. Katalikai, žydai ir protestonai, pasiremdami tradicija, stengiasi išlaikyti savo tautybinius papročius neskatinti maišytų tikybų vedybas, jei bent vienas iš jaunavedžių sutiktų persikrikštyti.

Visos trys tautinės grupės turi savo tikinčiųjų tarpe visų didžiųjų rasių narių. Žydai emigrantai iš Rusijos, prancūzai katalikai atvykę iš Prancūzijos į Kanadą, o vėliau į Jungtines Amerikos valstybes iki šiol yra išlaikę savo papročių, kultūros ir tikybinių savybių. Bet jie nėra rasės. Tiesą pasakius, viskas pasaulyje ką žmogus daugiausia vertina—pilietybė, kalba, tikyba ir gyvenimo būdas—nieko bendro neturi su rase. Kartais žmonės norėdami pakenkti žmonijos vienybei, sukurstyti žmogų prieš žmogų klaidina žmones melagingais išvedžiojimais apie rasę. Tą mes pastebėjome per pastaruosius metus.

SKAITYK "ŽVAIGŽDĘ"

Jėzaus Širdies religinio atgimimo laikraštį! Žvaigždė rimčiausias ir turiningiausias mėnesinis laikraštis! Metams tik $1.00! Adresas: *Žvaigždės Administracija, 488 . Seventh St., So. Boston 27, Mass.*

ĮDOMIOS NAUDINGOS KNYGOS

AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ DARBAI. Išleido Kunigų Vienybė. Stambaus formato, 352 puslapių. Knyga padalinta į penkis skyrius apimančius Amerikos lietuvių parapijas, draugijas ir įstaigas, mokslo įstaigas (aukštesnes ir parapijines mokyklas), spauda ir įžymių veikėjų-veteranų biografijas. Knyga iliustruota 40 paveikslų. **Knygos kaina kietais viršeliais $3.00, paprastais aptaisais $2.00.**

SPARNUOTI LIETUVIAI — DARIUS IR GIRĖNAS. Parašė **P. Jurgėla.** Turinys: Darius ir Girėno gyvenimo ir veikimo apžvalga. Skridimas per Atlanta. Soldino miško paslaptis. Žygio atgarsiai pasaulyj. Darius ir Girėno nuopelnai aviacijai ir mūsų tautai. Poezija apie **Lituaniką.** Skridimo rėmėjai ir rėmėjų komitetai. 384 puslapių su 86 paveikslais; tvirti viršeliai. **Kaina $1.50.**

NUSIŠYPSOK! Surašė **J. K. M.** Tai yra puiki, rinktinių juokų knyga. Ją nusipirkę nesigailėsite, nes tai retenybė mūsų kalboje. Nepamirškite, kad tai ne vienam skaitymui tokia knyga su tokiais juokingais nupasakojimais. Pakartotinai teks tą knygą susiieškoti ir iš naujo skaityti. Atspausdinta ant puikiausio popierio ir iršta gražiais apdarais. Joj randasi 160 įvairių įvairiausių juokų. 150 didelių puslapių. Iki šiol buvo parduodama po $1.00, dabar beveik visu trečdaliu nupiginta ir parsiduoda tik už **70 centų.**

SIBIRO IŠTRĖMIME IR BOLŠEVIKŲ KALĖJIME. Parašė **Juozas Prunskis. Kaina 10 centų.**

Kreipkitės į
"GARSO" ADMINISTRACIJĄ
73 E. South Street (P. O. Box 32)
Wilkes-Barre, Pa.

KATEKIZMAS

ANGLŲ IR LIETUVIŲ KALBOSE

Parašė Kun. M. J. Duffy, vertė kun. J. K. Miliauskas

KETVIRTOJI LAIDA

Kaina: 20c už vieną; 15c perkant 5 ar daugiau

Kadangi mūsų išeivijos vaikų dalis gimtinės kalbos nemoka, tad mokytojams bei mokytojoms prisieina tikėjimo dalykus aiškinti lietuvių ir anglų kalbose. Tokioms pamokoms ir išleistas šis Katekizmas. Vienas puslapis anglų kalba, kitas—lietuvių. Klausimai ir atsakymai trumpi ir lengvučiai.

Užsisakant kreipkitės į
"GARSO" ADMINISTRACIJĄ
P. O. Box 32 Wilkes-Barre, Pa.

LIETUVIŲ ROMOS KATALIKŲ SUSIVIENYMAS AMERIKOJE

(Lithuanian R. C. Alliance of America)

Laiškai siųsti: P. O. Box 32, Phone: Wilkes-Barre 3-4711

73 E. South St., Wilkes-Barre, Pa.

VYKDOMOJI TARYBA

Kun. J. F. Baltusevičius, Dv. Vadas, 1703 Jackson St., Scranton, Pa.
L. Šimutis, Prezidentas, 2334 S. Oakley Ave., Chicago, Ill.
J. Valčaitis, Vice Prezidentas, 213 Ferdinand St., Scranton, Pa.
W. T. Kvetkas, Sekretorius, P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.
J. Yonakas, Iždininkas, 57 Church St., Pittston, Penna.
P. Karašauskas, Iždo Glob., 13 Garrahan St., Lyndwood, W.-B., Pa.
V. Abromaitis, Iždo Globėjas, 113 Patterson St., Tamaqua, Pa.
Dr. A. G. Rakauskas, Dr. Kvotėjas, P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.

KONTROLĖS KOMISIJA

1. Adv. J. J. Grish, 4631 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.
2. Edvinas Jasaitis, 221 N. Main St., Pittston, Pa.
3. Juozas Purickis, P. O. Box 387, Forest City, Pa.

STATUTŲ KOMISIJA

1. Adv. Jonas J. Grigalus, 52 "G" St., So. Boston, Mass.
2. Pranas Rakauskas, 171 Crary Ave., Binghamton, N. Y.
3. Jurgis Tumasonis, 222 So. Ninth St., Brooklyn, N. Y.

TEISMO KOMISIJA

1. Juozas Batvinskas, 94 Fulton St., Wilkes-Barre, Pa.
2. Kazys D. Rubinas, 10503 Edbrooke Ave., Roseland, Ill.
3. Veronika Petraitienė, 550 Broad St., Hartford, Conn.

ŠVIETIMO KOMISIJA

1. Kun. J. K. Miliauskas, 190 So. Meade St., Wilkes-Barre, Pa.
2. Kun. J. A. Karalius, 129 So. Jardin St., Shenandoah, Pa.
3. Jurgis Venslovas, 1267 E. 82nd St., Cleveland, Ohio

LABDARYBĖS KOMISIJA

1. Kazimiera Šlamienė, P. O. Box 19, Forest City, Pa.
2. Pranas Jurevičius, 722 Montgomery St., W. Pittston, Pa.
3. Bronė Rakauskienė, 171 Crary Ave., Binghamton, N. Y.

JAUNIMO KOMISIJA

1. Kun. Alf. Žukauskas, 64 Church St., Pittston, Pa.
2. Leokadija Žemaitytė, 1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.
3. Kun. J. Savulis, 117 Lackawanna Ave., Duryea, Pa.
4. Jurgis Šlakis, 2038 Price St., Scranton, Pa.
5. Ant. Kačkauskas, 47 Cook St., Ashley, Pa.

LRKSA. KUOPŲ SUSIRINKIMAI

EDWARDSVILLE, Pa.—1 kuopos susirinkimas bus gegužės 20-tą dieną tuoj po sumos Šv. Marijos parapijos svetainėje.

FOREST CITY, Pa.—5-tos kuopos susirinkimas bus gegužės 20-tą dieną tuoj po sumai Šv. Antano parapijos svetainėj.

WILKES-BARRE, Pa.—17 kuopos susirinkimas bus gegužės 20-tą dieną tuoj po pamaldų parapijos salėj.

LEWISTON, Me.—26-tos kuopos susirinkimas bus gegužės 20-tą dieną 2 val. po pietų Šv. Baltramiejaus draugijos salėj. Visi nariai malonėkite susirinkti.

LUZERNE, Pa. — 28-tos kuopos susirinkimas bus gegužės 20-tą dieną 1 val. po pietų Mockaičio salėje.

MAHANOY CITY, Pa. — 31 kp. susirinkimas bus gegužės 20-tą dieną parapijos salėj. Pradžia tuoj po sumos.

EYNON, Penna. — 42-ros kuopos susirinkimas bus gegužės 20-tą dieną tuoj po sumos parapijos salėj.

SUGAR NOTCH, Pa.—46 kuopos susirinkimas bus gegužės 20-tą dieną Šv. Petro ir Povilo parapijos salėje, 12 P. M.

BRESLAU, Pa. — 56-tos kuopos susirinkimas bus gegužės 20-tą dieną 2 val. po piet pas kuopos sekretorių.

EXETER BORO, Pa. — 57 kuopos susirinkimas bus gegužės 20-tą dieną 1 val. po pietų Kazio Mikučionio name, 136 Penn Ave., Exeter, Pa.

DURYEA, Pa. — 61-mos kuopos susirinkimas bus gegužės 20-tą dieną tuoj po sumos bažnytinėje svetainėje.

SHEBOYGAN, Wis. — 62 kuopos susirinkimas bus gegužės 20-tą dieną bažnytinėj svetainėj po pirmų mišių.

ASHLEY, Pa. — 69-tos kuopos susirinkimas bus gegužės 20-tą dieną 2 val. po pietų.

WANAMIE, Pa. — 75-tos kuopos susirinkimas bus gegužės 20-tą dieną tuoj po sumos bažnytinėj salėj.

SWOYERVILLE, Pa. — 77 kp. susirinkimas bus gegužės 20-tą dieną 2 val. po pietų, paprastoj vietoj.

NEW YORK, N. Y.—106 kuopos susirinkimas bus gegužės 20-tą dieną Aušros Vartų parapijos salėj po pamaldų (sumos).

NANTICOKE, Pa. — 114 kuopos susirinkimas bus gegužės 20-tą dieną parapijos svetainėje, tuojau po pamaldų.

BURLINGTON, N. J. — 120 kp. susirinkimas bus gegužės 20-tą dieną tuoj po sumai. Kviečiami visi nariai atsilankyti.

COALDALE, Pa. — 126 kuopos susirinkimas bus gegužės 20-tą dieną

ST. CLAIR, Pa. — 130-tos kuopos susirinkimas bus gegužės 20-tą dieną tuoj po mišių paprastoj vietoj.

E. VANDERGRIFT, Pa.—133 kp. susirinkimas bus gegužės 20-tą dieną paprastoj vietoj ir paprastu laiku.

LEE PARK, Wilkes-Barre, Pa.—153 kp. susirinkimas bus gegužės 20 dieną 2 val. po pietų, pas kuopos sekretorių J. Mažeiką, 93 Oxford St., Lee Park.

CHARLEROI, Pa. — 156 kuopos susirinkimas bus gegužės 20-tą dieną 1 val. po pietų Lietuvių Klubo rūmuose, 1111 Meadow Avenue.

INDIANA HARBOR, Ind.—176 kp. susirinkimas bus gegužės 20-tą dieną tuoj po sumos, Bažnytinėje svetainėje, 3901 Fir St. Malonėkite visi nariai sueiti.

PITTSTON, Pa.—183-čios kuopos susirinkimas bus gegužės 20-tą dieną paprastoj vietoj, po sumai.

FRACKVILLE, Pa. — 187 kuopos susirinkimas bus gegužės 20-tą dieną pas kuopos raštininką J. Bankietą, tuoj po sumai.

INKERMAN, Pa. — 194 kuopos susirinkimas bus gegužės 20-tą dieną 1 val. po pietų, Lamsargienės svetainėp, 15 Chestnut St.

CHICAGO Heights, Ill.—202 kp. susirinkimas bus gegužės 20-tą dieną 1 val. po pietų Šv. Kryžiaus parapijos mokyklos kambary.

PLAINS, Penna.—212-tos kuopos susirinkimas bus gegužės 20-tą dieną parapijos svetainėj, tuoj po pamaldų.

Port Washington, Wis. — 227 kp. susirinkimas bus gegužės 20-tą dieną po sumos Šv. Ambraziejaus pobažnytinėje svetainėje.

WARRIOR RUN, Pa. — 238 kp. susirinkimas bus gegužės 20-tą dieną 1 val. po pietų Petro Sabalnausko namuose, 507 Orchard St., Warrior Run, Pa.

WYOMING, Pa. — 244 kuopos susirinkimas bus gegužės 20-tą dieną 2 val. po pietų pas J. Čižauską, 127 E. 6th St., Wyoming.

BLISSVILLE, L. I., N. Y.—277 kp. susirinkimas bus gegužės 20-tą dieną tuoj po sumos Atsimainymo Viešpaties parapijos svetainėje, 64-25 Perry Ave., Maspeth, L. I., N. Y.

SIMPSON, Pa. — 271-mos kuopos susirinkimas bus gegužės 20-tą dieną 2 val. po pietų Simono Stoškūno namuose.

PORT CARBON, Pa.— 282 kuopos susirinkimas bus gegužės 20-tą dieną 2 val. po pietų Igno Stungio salėj.

KORN KREST, Pa.—292 kuopos susirinkimas bus gegužės 20-tą dieną 2 val. po pietų.

SCRANTON, Pa. — 300 kuopos susirinkimas bus gegužės 20-tą dieną tuojau po sumos pobažnytiniam kambary.

DANBURY, Conn. — 304 kuopos susirinkimas bus gegužės 20-tą dieną pirmininko namuose, 48 State Street, Danbury, Conn.

KAIP TAPTI AMERIKOS PILIEČIU?

Tai yra labai naudinga knygutė, kuri daug padės tiems, kurie ruošiasi gauti Amerikos pilietybės antruosius popierius. Joje yra trumpai suglausti klausimai ir atsakymai anglų ir lietuvių kalbose. Knygutė mažo formato. Gali moterys ją įsidėti į ridikulį (pocketbook). Didelės raidės, spauda aiški. Norintieji gauti knygutę—**"Kaip Pataptі Amerikos Piliečiu?"**, įdėkite į konvertą 25c. ir pasiųskite **"GARSUI", P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.**

PRANEŠIMAS MASS. APSKRITIES KUOPOMS

LRKSA Massachusetts apskrities metinis suvažiavimas įvyks gegužės 27 dieną, 1945 m., 1:30 valandą po pietų, Nekalto Prasidėjimo lietuvių parapijos svetainėje, Windsor St., Cambridge, Mass.

Tad gerbiamos LRKSA Mass. apskrities kuopos yra maloniai kviečiamos dalyvauti suvažiavime. Taipgi maloniai kviečiamos dalyvauti Providence, R. I., Nashua, N. H., Manchester, N. H., ir kitos kuopos. Yra svarbių reikalų aptarti dėl Susivienymo gerovės, o ypatingai šiuo laiku mes, katalikai, turime labiau susirūpinti mūsų katalikų organizacijų reikalais. Susivienymas yra didžiausia katalikų organizacija išeivijoje. Jis netik sušelpia ligoje ir išmoka pomirtines, bet da daug prisidėjo ir prisideda dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės atgavimo.

Kurios kuopos da nepriklausote prie apskrities, malonėkite priklausyti, nes vieningai dirbdami daug ką nuveiksime dėl Susivienymo gerovės ir dėl visos katalikų visuomenės.

V. J. Kudirka, pirmin.,
37 Franklin St.,
Norwood, Mass.

K. A. Venčius, raštin.,
290 Lawrence St.,
Lawrence, Mass.

KAIP NUGALĖTI RASINĘ IR RELIGINĘ NEAPYKANTĄ

PROGRAMA AKCIJAI

Karui Europoje pasibaigus, nors Pacifike dar kariaujama, vis dažniau mūsų dėmesis atkreipiamas į reikalą čia namie laimėti karą prieš religinę ir rasinę neapykantą. Neapykanta prieš negrus ir kitas tautines mažumas, prieš žydus ir katalikus nemaža ir dėl to daug rūpesčio reiškia protestonų, katalikų ir žydų visuomenės veikėjai ir jų nuomonės šiuo klausimu dažnai atsispindi spaudoje. New Yorko valstybė tuo reikalu pravedė įstatymą prieš diskriminaciją darbuose ir keletas kitų valstybių panašius įstatymus dabar svarsto. Bet ką mes, kaip atskiri žmonės, kurie priimam mūsų konstitucijos pareiškimą, kad "visi žmonės sutverti lygūs" galime tuo klausimu daryti? Gegužės 1 d. LOOK žurnalo laidoje yra straipsnis: "Nepakanta mūsų pokarinė kova", kuriame suminėta šeši būdai sustiprinti mūsų demokratiją prieš baimę, įtarimą ir neapykantą, kurios gali mus pulti iš vidaus.

1.—Į visokius beprasmius bendrus pareiškimus ir nudėvėtus anekdotus apie tautines mažumas, mes galime atsakyti faktais. Pavyzdžiui, mes galime nurodyti ką negtai gero yra padarę moksle, mene, pramonės ir karo frontuose. Mes galime nurodyti, kad žydai nėra nei rasė, nei tauta, kad karo tarnyboje dabar yra didesnis žydų nuošimtis pagal jų skaičių, negu kitų. Mes galime nurodyti, kad žuvusių kautynėse sąraše yra tūkstančiai ir tūkstančiai vardų, kurie nėra senosios amerikiečių kilmės ainiai.

2.—Mes galime remti vietinę ir valstybinę legislatūrą, įstatymus, kurie numato išvengti diskriminaciją. Yra net reikalas įkurti nuolatinį Federal Fair Employment Practices Committee (Federalinis komitetas prižiūrėti teisingumą darbininkų samdyme). Reikia panaikinti linčiavimą ir kitus įstatymus, kurie duoda pagrindo diskriminacijai. Ypač reikia užkirsti kelią diskriminacijai mūsų karinėse tarnybose, mokyklose, darbo unijose ir butų projektuose.

3.—Jeigu esi darbdavis, gali samdyti darbininkus iš mažumų grupių ir duoti jiems tokią progą, kokią jiems davė šis karas darbuose. Karo metu jie atliko įvairius darbus, paprastus ir reikalaujančių specialybės. Lygios progos įvairiuose darbuose privatinėje pramonėje ir valstybės tarnyboje, daug prisidės prie ekonominio saugumo ir geresnių tarpusavių santykių ugdymo.

4.—Dalyvaukime mokslo vajuose, kurie kurtų religinę ir tautinę demokratiją. Vienas sektinas pavyzdis, kaip mokyklos gali vykdyti šį planą yra vadinamasis Springfield Plan, apie kurį gal jau esate girdėję. Prieš keletą metų numatyta, kad Springfield, Mass., mokyklose daugiausia lankysis svetimtaučių vaikai, kurie vėliau baigę mokslą ir užaugę perims miesto valdymą ir tvarkymą. Todėl Springfieldo miestas paruošė programą, kaip tuos vaikus auklėti, kad jie jaustūsi lygūs su visais kitais amerikiečiais. Pradėta juose skiepyti pasidžiavimas savo kilme. Taip pat įkurta suaugusiems kursai, kur tų vaikų tėvai gali mokytis. Kiti miestai dabar studijuoja Springfieldo planą ir jį kopijuoja. Jūs galite pasistengti panašų planą įvesti į jūsų miesto mokyklas.

5.—Dalyvaukite bažnytiniuose, mokyklų ir vietinių centrų susirinkimuose ir pramogose, kuriose veikia ir dalyvauja įvairių grupių ir kilmių žmonės. Tas ypač patartina amerikiečiams, kurie, nors seniai gyvena tarp kitataučių kilmės žmonių, bet mažai juos pažįsta. Kai savo kaimyną geriau pažįsti, laipsniškai dingsta ir nepakanta prieš jį.

6.—Priklausykite prie tarpreliginių ir tarptautinių organizacijų, kurios sprendžia įvairias panašias problemas. Remkite vietinį miesto ar valstybės komitetą, kuris planuoja būdus ugdyti tarpusavį sugyvenimą ir gerus santykius.

Amerikiečiai nori veikiančios demokratijos, bet ją gailme turėti tik panaikindami visas kliūtis, sunaikindami neapykantą, kuri atskiria mažumas nuo vyriausios tautinio gyvenimo srovės. Kas gi sudaro tą vadinamą mažumą? 17,000,000 amerikiečių—negrų, filipinų, meksikiečių, japonų, kinų, Amerikos indėnų, kurie nenori būti traktuojami, kaip 'antros rūšies" Amerikos piliečiai. Prie jų dar pridėkite 23,000,000 katalikų, 4,500,000 žydų, kurie dėl jų tikybos kartais tampa diskriminacijos aukos. Ir štai į tą vadinamą mažumos grupę įeina trečdalis krašto gyventojų.

Kas atsitinka, kai tautinių ir religinių santykių įtempimas nenustabdomas, galima matyti iš seniai įvykusių vandalizmo incidentų ir teroristinių veikimų prieš negrus, žydus, japonus ir kitus. Neapykanta prasideda, kai žmogus sąmoningai ar nesąmoningai pradeda vengti susitikti vieną ar kitą žmogų, kurį jis laiko "kitokiu". Dažnai tokia neapykanta išauga ir pradeda pasireikšti fizine akcija. Šitokia tendencija paprastai išnaudojama įvairių demagogų platinti savo kraštui kenksmingą propagandą—šnapšdėjimą, gandų platinimu, laiškais, plakatais, spauda ir susirinkimuose. Valstybėje visuomet yra nepakantos skleidėjų, kurie išnaudoja kiekvieną nesusipratimą gyventojų tarpe.

Kaip San Francisco konferencijai reikia visų 44 tautų atstovų kooperacijos pastatyti pasauliui tvirtus taikos pamatus, taip lygiai ir šiam kraštui reikia visų piliečių vieningo aktyvaus darbo ugdyti ir kurti demokratiją, kuri tarnautų visiems lygiai.

Kaip nėra jokios magiškos formulės pasauliniam saugumui, taip nėra magiškos formulės panaikinti religinę ir rasinę neapykantą. Kaip žurnalas LOOK sako: "Pradėkime su mokslu, geresniais darbais, geresniais butais, daugiau socialinės ir politinės laisvės" . . . Bet mūsų pagrindinė misija yra nurodyti kelią geriems amerikiečių norams į bendrą darbą, bendrą tautos gyvenimą."

LOOK pailiustruoja šiuos šešis punktus budingais paveikslais. Vienas pavcikslas ypač atkreipia dėmesį—pavaizduoja 24 atskirų tautų vaikučius giedant "Good Bless America" vienoje Los Angeles, Calif. mokykloje. Medžiaga šiam LOOK straipsniui parinkta iš Wallace Stegner parašytos knygos "One Nation" (kuri bus išleista šį rudenį) ir LOOK redaktorių.

FLIS

DOVANOS IR PATARIMAI NAUJAI ATVYKUSIEMS GYVENTOJAMS

Kolonijališkose dienose, pionieriai vakarruose siuntė vagonus prikrautus maistu ir vandeniu atvykstantiems karšviams iš rytų. Inspiruota šia tradicija, moderninė organizacija, pavadinta "Welcome Wagon", mėgina atgaivinti šia geros valios dvasią mūsų miestuose.

Praeitais metais dvylika šimtų "Welcome Wagons" šeimininkių padarė net 300,000 vizitų naujai ištekėjusioms ir motinoms naujai gimusių kūdikių net 600 miestuose. Thomas W. Briggs, prezidentas "Welcome Wagon", ketina panašią organizaciją įvesti Pietų Amerikoje, kada karas baigsis.

Kada šeima atvyksta į svetimą miestą, "Welcome Wagon" šeimininkė ateina į namus su pintine dovanų ir klausia, kaip ji gali padėti. Ši šeimininkė kartais pagamina valgį, arba padeda sutvarkyti namus ir tt. Ji padeda įvest telefoną, elektrą, pasamdo tarnaitę, užregistruoja vaikus mokykloje. Šeimininkė duoda patarimų apie bažnyčią, klubus, visas miesto įstaigas. Suveda žmones vienos kilmės, ir tt. Pataria kokias krautuves lankyti, ypač tas, kurios remia "Welcome Wagon" projektą.

"Welcome Wagon" yra komercinis projektas ir sekmingas. Vietiniai krautuvninkai randa, kad samdydami tas šeimininkes ir remdami tą darbą, tik pagerina savo biznį ir nusipelno žmonių gerą valią. Kiekvienas krautuvninkas duoda dovaną pirmam "Welcome Wagon" vizitui.

"Geros valios" pintinės naujai atvykusioms šeimoms paprastai turi pieno, duonos ir kito labai reikalingo maisto, vietinį laikraštį, gėlių ir kortelių su kuriomis nauja gyventoja gali gauti dovanų, kada atlanko vietines krautuves. Pavyzdin, ji gali eiti į filmas nemokamai pirmą kartą, ir panašiai.

Naujai ištekėjusioms įteikiama gražių gėlių. Visi yra geri ir dovanoms kortelės iš įvairių krautuvių.

Bet gražiausia ir gal naudingiausia pintinė yra naujai gimusiam kūdikiui su visokiais naudingais daiktais. Motinai įteikiama gražių gėlių. Visi yra geri biznio investmentai. Kiekviename mieste, kur šie "Welcome Wagon" įsteigti, visi krautuvninkai nori prisidėti.

Biznis yra pusiau-viešo pagrindo, ir beveik kiekviename mieste šeimininkės atsineša oficialų sveikinimo laišką nuo vietinio valdininko. Yra tiek daug karo darbininkų, kurie kraustosi iš vienos vietos į kitą, vietiniai pareigūnai mano, kad šis darbas tikrai svarbus.

Nesenai viena valdiška įstaiga buvo perkelta iš vienos vietos į kitą, toje įstaigoje dirbo suvirš du šimtai šeimų. Persikėlimas įvyko kaip tik prieš Kalėdas. Vietinė šeimininkė aplankė mayorą, Vaizbos Butą ir vietinius krautuvninkus ir su visų pagalba ji surengė Kalėdų festivalą. Festivalas buvo vaikams, per Naujus Metus buvo surengta susipažinimo vakarėlis augusiems. Tikrai linksmai visi praleido šventes.

Šis projektas buvo įsteigtas prieš 16 met. Thomas W. Briggs, žurnalisto iš Memphis, Tennessee. "Welcome Wagon" dabar operuoja net 49 Kanados miestuose.

Briggs ketino įsteigti "welcome wagon" projektą Pietų Amerikoje, Antras Pasaulio Karas laikinai sustabdė jo planą. Bet jis bus pirmas pokarinis žygis. Tenai jis samdys vietines moteris tam darbui.

Vyriausias organizacijos ofisas randasi New Yorke. Ten iškabinta—"Būk pasiruošęs. Bet kas gali atsitikti, tikėk, kad atsitiks."

"Welcome Wagon" stengiasi būti draugu.

F. L. I. S.

SKLEISTINA KNYGA

New York (LAIC).—Informacijos Centro vėliausias leidinys, Ghillebert de Lannoy in Medieval Lithuania, susilaukė gražių atsiliepimų.

Kun. Thomas G. Chase: "I find it to be interesting, scholarly and well-written. Am certain that it will very definitely be a fine contribution to the Lithuanian cause for which you are laboring with such magnificent devotion, zeal and patience.'

Latvių DRAUGA VESTS redaktorius Karlis Purgailis: "It certainly is a very good work containing information not known even among the Baltics themselves. I congratulate very heartily the editors of this valuable work. We'll be glad to review the book."

Lenkų RK Susivienymo muziejaus vedėjas, žymus istorikas, Miecislaus Haiman, rašo: "...the scholarly work of Mr. Klimas with your introduction on Ghillebert de Lannoy, I have perused it with great interest and I congratulate you and The Lithuanian American Information Center on its publication."

Virginia Historical Society sekretorė, Mrs. J. A. Johnston: ". . . the very interesting book . . . The introduction by Constantine R. Jurgela is particularly acceptable at this time as is the genealogical chart. I wish that Mr. Roosevelt could have seen this book, for while he probably knew all the statements that are made in it I know it would have been a great pleasure to him to have seen the attractive way in which Mr. Klimas has printed these facts. The book will be carefully preserved in our library and made available for any students . . . with the thanks of this Society" (Veikalo rankraštis buvo velioniui Prezidentui Rooseveltui įteikta 1944 m. gruodžio 8 d.).

New England Historic Genealogical Society, The Catholic Historical Review, The Presbyterian Historical Society, The Holland Society of New York, ir kitos istorinės organizacijos pažadėjo knygą recenzuoti. Ann Su Cardwell sakosi esanti "delighted" su veikalu, kuris leido jai daugiau faktų patirti apie Ghillebert de Lannoy. National Grange pirmininkas A. S. Goss esąs dėkingas už progą skaityti "this interesting account."

Tai tik nuotrupos iš tebeplaukiančių laiškų.

Šia proga, LAIC ragina įvairių kolonijų organizacijas ir veikėjus pirkti veikalą savo miesto knygynams ir įtakingiems asmenims, bei prisidėti pinigine parama, pav., pasiunčiant po $50 ar $100 LAIC'ui dėl nemokamo knygos išsiuntinėjimo reikalingiausioms mokslo įstaigoms.

Knygos kaina $1.00. Veikalas turi 96 pusl., kelias rankraščių nuotraukas ir 7 paveikslų reprodukcijas.

Užsakymus ir pašto perlaidus siųskite: Lithuanian American Information Center, 233 Broadway, New York 7, N. Y. Užsakant dėl knygynų, universitetų ir kitų mokslo įstaigų, LAIC mielai sutiks tiesioginiai knygas išsiųsti nurodytais adresais, su laišku, kad asmuo ar draugija tą knygą nupirko.

TĖVŲ PRANCIŠKONŲ MISIJOS

Elizabeth, N. J.—Šv. Petro ir Povilo parapijoje, Šv. Onos novena, liepos 17-26 d.—Tėv. Juvenalis Liauba.

Chicago, Ill.—Visu Šventųjų parapijoje, Šv. Onos novena, liepos 17-26 d. Tėv. Agnelius Krasauskas.

Newtown, Pa.—Šv. Kazimiero Seserų vienuolyne, metinės rekolekcijos, rugpiūčio 6-15 d.—Tėv. Juvenalis Liauba.

Waterbury, Conn.—Šv. Juozapo parapijoje, Šv. Pranciškaus novena ir Tretininkų vizitacija, rugsėjo 8-17 d. Tėv. Agnelius Krasauskas.

Plymouth, Pa.—Šv. Kazimiero parapijoje, 40 val. atlaidai, rugsėjo 23-25 d.—Tėv. Juvenalis Liauba.

FRANCISCAN FATHERS,
Mount St. Francis, Greene, Me.

Kovo 20, 1945
Lietuvos Pranciškonų
Šv. Antano Vienuolyne
Mount St. Francis
Greene, Maine

Prasideda
ŠV. ANTANO GARBEI
Iškilmingos 13-kos
Antradienių Pamaldos,
kurios baigsis birželio 4-12
ŠV. ANTANO NOVENA

Už visus Šv. Antano pamaldų ir novenos dalyvius, už visus Pranciškonų Fundatorius ir Rėmėjus, kas antradienį 7:30 val. bus laikomos Šv. Mišios; vakare 7 val. iškilmingos pamaldos su Švenč. Sakramento palaiminimu. Pamaldų metu bus skaitomos dalyvių prisiųstos intencijos ir karių vardai. Pranciškonai melsis už juos visus.

Kviečiame Visus
Šv. Antano Mylėtojus
Jungtis su Pranciškonais maldoje, Šv. Komunijoje ir Šv. Mišiose, kad per Šv. Antano užtarymą išprašius iš Dievo:

Laimingo Sugrįžimo Mūsų Kariams!
Taikos Kenčiančiam Pasauliui!
Laisvės Ir Nepriklausomybės Mūsų Tėvynei Lietuvai!

Iki Kovo - March 20 dienos prašome prisiųsti savo ypatingas intencijas sekančiu adresu:

FRANCISCAN FATHERS
Mount St. Francis
Greene, Maine.

DAYTON, OHIO

LRKSA 191-mos Kuopos Parengimas

Gegužės 20 d. bus LRKSA 191 kuopos parengimas parapijos svetainėje. Pelnas skiriamas naujų vargonų fondan. Dalyvaukite visi.

A. S. Vaitkus

THIS WAR AND THE LITHUANIAN NATION

During a five-year period, ancient, peace-loving Lithuania—on the Baltic shores—has suffered through three military occupations. Lying between Russia and Germany, it became the innocent victim of the struggles between these two countries in the present war.

Half a million people lost their homes, hundreds of thousands have lost their lives as the battle zig-zagged on Lithuanian soil.

Lithuania—A Main Battlefield

In 1940, Soviet Russia strengthened her position against Germany by establishing military bases in Lithuania. In 1941, when war broke out between Russia and Germany, Lithuania became a battlefield. Lithuanian cities, villages and communication centers were completely demolished. As the Russian armies retreated, the entire country suffered from the "scorched earth" policy used by the Russians to impede the progress of the Nazis as Soviet forces withdrew from Lithuania.

Under Nazi Oppression

For over three years Nazi military occupation brought untold hardships to the Lithuanian people. They became virtually slaves. All available food supplies and other necessities were systematically confiscated. With medical supplies exhausted, industries destroyed and the barest necessities for human existence lacking, life became so unbearable that thousands of the suffering population fled to neighboring countries.

About 200,000 Lithuanian youth (between the ages of 15-30) were drafted for forced labor and sent to industrial sections throughout Germany. All those who revolted against such mobilization were either executed or sent to concentration camps.

A Battleground For The Third Time

With the great allied offensive of 1944, Lithuanian soil again became a main battlefield for Soviet and Nazi forces. During the progress of this recent warfare, the inhabitants of Lithuania's ancient capital, Vilnius, suffered tremendous hardships and the civilian population was depleted from 210,000 to 140,000.

Urgently Needed Relief

During the earlier period of this war, relief funds for Lithuanian war sufferers have been contributed by such organizations as the American Red Cross, American Catholic Bishops' Relief, Lithuanian Priests Committee of America and other charitable agencies. But, with the number of refugees increasing and distress and suffering spreading throughout Lithuania, Lithuanian Americans — who number a million of our population—organized one central relief agency to cope with the urgent situation.

This new central agency—*The United Lithuanian Relief Fund of America, Inc.* (19 W. 44th St., New York 18, N. Y.) is a member agency of the National War Fund.

Aid The Homeless Sufferers

Funds are used by the Committee to send immediate relief to Lithuanian refugees in Sweden, France, Switzerland, Spain, Portugal, Italy and South American countries. As soon as communications between the United States and Lithuania can be established, the Committee will undertake the shipment of clothing and other urgently needed supplies to relieve the suffering and distress of the population within Lithuania.

BALTIC STATES COMMISSION URGED BY RACIAL GROUPS AT CONFERENCE

Special to THE NEW YORK TIMES

San Francisco, May 12.—United organizations of Americans of Lithuanian, Latvian and Estonian descent asked today that an inter-Allied control commission, with "real participation" by the United States and Great Britain, be set up in the Baltic States "to fulfill the promises of the Yalta declaration." They voiced "suspicion" of "the Soviet Union's conduct" at the conference.

These organizations, whose spokesman at a press conference was William F. Lauksitis, former chief judge of the Baltimore traffic court, are interpreting the Yalta "declaration on liberated Europe" as applying to the Baltic countries. It pledged Britain, Russia and the United States to aid the people in "any European liberated State or former Axis satellite State in Europe," where in their judgement conditions required, to form representative national interium governments and facilitate the holding of free elections where necessary.

A memorandum dated April 19 and submitted to the United Nations secretariat, stated that when the interim government had been formed "free elections" should be held "after removal of the Soviet occupational troops and after the return of those citizens who had been forcibly mobilized, imprisoned or deported by the occupying powers (Germany and Russia)."

"Unfettered Elections" Stressed

"It is the hope of the Baltic peoples," said Mr. Laukaitis, "to have free and unfettered elections after the removal of Soviet secret police and Red Army troops."

The memorandum, from which, he said, no reaction had come to the Baltic-American organizations from Secretary Stettinius or other officials, defined the immediate task of the proposed interallied control commission as the restoration of "freedom of speech, assembly and press."

"Members of this commission," it added, "should be persons whose moral prestige, in their own countries as well as abroad, is generally recognized, and the commission should have an adequate technical staff."

Mr. Laukaitis estimated the pre-war percentage of Communists in the Baltic States at 1 or 2 per cent, but he asserted that 1,500,000 to 2,000,000 persons had been deported "or otherwise disposed of" during the war and that there had been "a constant infiltration of Communists" into the three countries.

When the memorandum was written representation of Lithuania, Latvia and Estonia at the San Francisco conference was sought.

Views on "Soviet Republics"

A correspondent asked Mr. Laukaitis what would be the view of American Lithuanians "if the Baltic states should become members of the United Nations as Soviet republics."

"That would be amazing," he responded, "in view of the often restated attitude of the United States Government recognizing Lithuania, Latvia and Estonia as independent states. It certainly would be a double cross which I believe, as an American, this country would never be capable of."

Mr. Laukaitis said he was still hopeful about the conference and added that the work in progress by the "Big Four" followed in general "the philosophy of our suggestions."

LIETUVIŲ NAUJIENAS
Mėnesinis žurnalas, 28 puslapių, populiariškas ir daug mažinąs. Kaina $1.00 metams. Adresas:
LIETUVIŲ NAUJIENOS
[illegible] N. 6th St., Philadelphia 6, Pa.

WHEN WILL THE FOLD BE FREE

Lithuania hungry, torn and weak
With heart in sorrow great
For woman, child and baby born,
All slaughtered in mad hate.

Ah! times there were in days gone by
When Beauty's soft caress
With Joy and Peace entwined that land
And reigned with Happiness.

Beneath each thatched roofed, log-built [home
The happy fam'lies dwell
On Nemunas' green lowlands wide
On hill or sloping dell.

At harvest time beneath the sun
The rose cheecked girls reap hay;
And whistling youths the farming tend
Or thirst at brooks allay.

The Angelus so softly floats
From distant belfry tower,
When happy peasants' prayers ascend
At eve's reflecting hour.

Then o'er the woody hills of pine
Or mighty oak, the sky
Exchanging light for peaceful night
Brings rest; in days gone by.

When will this land regain its right
When will the folk be free?
'Tis time to liberate the lands
About the Baltic sea.

Remove your bloodstained greedy grasp,
Allow that people rise.
Let clear Lithuanian words resound
And echo without disguise.

Joseph Wiltrakis

RUSSIA'S ECONOMIC RELATIONS WITH THE WORLD NOT HAMPERED BY LITHUANIA

The Soviets, in endeavoring to justify their claims to the Baltic States, use the argument that these states served as barriers in the way of Russia's economic relations with the rest of the world.

A glance at the map of the Baltic region will reveal that there are six serviceable ports on the Baltic shores which could be useful to Russia, directly or indirectly, in her economic relations with the Western world. Of these, Leningrad is under direct Russian control; Latvia has three ports (Riga, Ventspils, Liepaja); and Estonia has one (Tallinn). Only one of the six—Klaipeda (Memel)—is in Lithuania. All the ports have good railway connections with the major economic regions in Russia. Nevertheless, shipment of Russian goods through these ports prior to World War II was comparatively small. This was due mainly to the fact that Soviet Russia was a very poor market for foreign goods and negligible producer of export goods. Dr. V. Raud in his booklet *The Baltic States as a British Market in the Past and Future* (London) draws some very interesting comparisons between the Baltic States as markets for British goods and Soviet Russia, Poland and other Central European countries.

. . . With the exception of Finland, the Baltic States were, per capita of population, by far the best customers for British manufactured goods amongst the nations of the middle European zone. The Baltic States bought from the United Kingdom exactly as many British manufactured goods as the whole of Soviet Russia, with a population twenty-eight times as large. Per capita the Baltic States purchased five times more British goods than Poland, six times more than the Central European countries, and four times more than the Balkan States . . . (pp. 11-12).

In general, foreign countries transported little merchandise through Lithuania. The most favorable period for Lithuania in this respect was after 1929, when the augmented trade between Germany and Soviet Russia increased the volume of goods sent through Lithuania in transit.

Prior to World War II two rail routes were available to the USSR through Lithuania: one between the USSR and East Prussia, and the other between the USSR and the Baltic port of Klaipeda.

Although Lithuanian freight charges and railway rates were considerably lower than similar rates in the USSR itself, very little use was made of the Lithuanian railway facilities.

In shipping by way of Klaipeda route, the USSR made no use of the port, preferring its own port of Leningrad for goods intended for sea transportation, of the Latvian port of Riga which was more convenient than the Lithuanian Baltic harbor. Riga was more accessible than Klaipeda to the Russian hinterland, and, too, the Latvians, in addition to the standard railroad gauges of Western Europe, also maintained the wider Russian gauges thereby enabling Russian freight cars to reach Latvian ports directly without reloading. The USSR, true, sent timber logs to Klaipeda saw mills although these may be regarded rather as an item of Lithuanian import of raw materials since certain processing in the Klaipeda saw mills was necessary before final shipment to Western Europe. The yearly average of such processed transshipments ranged from 60,000 to 100,000 metric tons, but even in this respect Lithuania had to compete with the Latvian ports of Riga and Liepaja.

Far from hampering the Soviet Union its foreign trade, Lithuania offered the best possible transit facilities. It is possible that after the war, with the rise of economic well-being in Russia, the transit of goods imported and exported through Lithuania will also increase. Undoubtedly Lithuania will not only retain her policy of low freight rates, but will continue to seek Russian trade and transit business for the mutual benefit of both countries.

LITHS IN THE SERVICE

NURSE WAS HONORED AT A PARTY

Miss Helen Radavich, R. N., a member of the Visiting Nurse Association of New Britain, Conn., was recently commissioned to serve in the United States Navy Nurse Corps, was honored at a party on April 17th by her VNA associates, at the home of Miss Mary Navarro, of High Street, New Britain, Conn.

Miss Radavich is the daughter of Mr. and Mrs. Charles Radavich of 62 Smalley Street, New Britain, Conn. She is a graduate of "NBHS" and St. Francis Hospital School of nursing in Hartford (Conn.) in the class of 1940. As an undergraduate nurse, she had a two-month Orientation period in Public Health Nursing with the Hartford Visiting Nurse Association, and since February, 1943, has been serving a War Emergency Capacity with the New Britain Association. She is a member of St. Andrew's Lithuanian Church; St. Francis' Hospital School of Nursing Alumnae Association; American Red Cross Nursing service, and has been serving as a Senior Hostess at the New Britain Armed Forces Canteen. Also, she is a member of the Social Service Club; the Lithuanian American Amber Club; and the Bowling Championship Team of Saint Andrew's Church.

Miss Radavich has two brothers with the U. S. Armed Forces. She is the fifth Visiting Nurse from New Britain to respond to the need for nurses in connection with the war. The other Visiting Nurses who have entered the services are: Lts. Margaret Dervin, Anna Miskey and Dora Pawlikowski, United States Army Nurse Corps; and Lt. Harriett Martin, U. S. Navy Nurse Corps.

Pvt. Theodore Mikelonis, 22, Armored Infantryman, of 68 Glazen St., Worcester, Mass., was slightly wonded in Germany on March 10th, acording to word received by his parents, Mr. and Mrs. Charles K. Mikelonis. One of three brothers in the service, Pvt. Mikelonis enterred the Army in March, 1943, and was at Camp Polk, La., before going overseas last May (1944). He was employed as a Machinist at the Felters Co., Millbury, Mass. Pvt. Adam Mikelonis, U. S. Army, is at Fort Knox, Ky., and Charles Mikelonis is Carpenter's Mate Third Class, with the Construction Battalion (Seabees) in the Pacific War Zone.

Pfc. Bronislaus F. Malin (Malinauskas), 27, of 13 Mason St., Hudson, Mass., was reported missing since December 23rd, and since then—was a "prisoner of war" in Germany, acording to a card received by his friends, Mr. and Mrs. John Nevan, from him, with whom he lived. He entered the service in February 1943, and went overseas—last Fall.

Sgt. Charles Gechunis, who served the past 27-months in Iran, is spending a 30-day leave with his parents, Mr. and Mrs. William Gechunis, of 54 Welsh St., Sebastapol, Jenkins Township, Penn. He will report to Fort Dix, N. J., at the end of his leave.

Marine Corp. Bartholomew R. J. Wanagaitis, 26, son of Mrs. Margaret Wanagaitis, of 108 W. Market St., Scranton, Pa., was "killed in action" on Iwo Jima, Volcano Islands, on Feb. 20th, acording to Official word sent to his mother, by Lt. Gen. A. A. Vandegrift, commandant of the Marine Corps. Marine Corp. Wanagaitis was a veteran of the Invasion of Rio Namur in the Marshall Islands, and was wounded at Saipan in the Marianas on July 28th, 1944. He suffered a flesh wound of the leg and was hospitalized in Hawaii for two months, before returning to combat duty.

PFC Leo Masonis is Missing

Pfc Leo P. Masonis, 25, brother of Mrs. Frank Kaminski, 420 West Shawnee Ave., Plymouth, Pa., who was attached to a mountain infantry unit, has been missing in action in Italy since April 28. He has been in the Army since December 1941, when he enlisted a few days after war was declared. PFC Masonis spent two and a half years in Panama, after which he returned to Plymouth on furlough before going to Italy a year ago. A brother, Pvt. Anthony, is with the Army in Germany.

Albert Navourauski, Gunners' Mate Second Class, is observing his 27th Birthday Anniversary on Okinawa where he is stationed with the Seabees. Husband of the former Amelia Matulis, of Union St., Inkerman, Jenkins Township, Penn., he entered the service in November, 1942, and has two brothers also in the Armed Forces. Pvt. William, in Belgium; and Pvt. Edward, in Philadelphia.

Pvt. Joseph J. Perosky (Petroskas), 24, of 119 Draher Ave., Waterbury, Conn., previously reported missing since Dec. 12, is a "prisoner of war" in Germany, according to a War Department announcement. An orphan, Petrosky had been brought up in St. Joseph's Orphanage and had attended St. Joseph's Parochial School.

Among survivors of the Bismarck sea which was sunk off Iwo Jima on February 21st, is E. F. Yukenavitch, Watertender Third Class, of 42 South Walnut St., Kingston, Pa. Landed at San Francisco, he was given leave.

J. R. D.

VIC BAYLOCK APPOINTED HIGH SCHOOL GRID COACH

Victor Baylock, of 66 Mansfield Avenue, New Britain, Conn., former High School, Syracuse University, and Pro-Football Star, was named Head Football Coach at New Britain High School at a meeting of the Board of Education on April 13th. He served as Assistant Grid Coach to Arthur Ikowitz when he was Chief Grid Mentor for the "Red and Gold." He is an instructor of Physical Education at the Washington Junior High School. He will receive $400.00 in addition to his teaching salary for acting as coach. At the same time, Gerald (Jud) Flood was reappointed Baseball Coach and Assistant Football Coach, and he will receive $500.00 in addition to his teaching salary. Flood is an instructor of Industrial Arts at the Roosevelt Junior High School.

Coach-elect Baylock was a three-letterman at "New Britain Senior High School," where he starred in Football, Basketball and Baseball. He was the winner of the William F. Burns Memorial in 1933, and was the leading scorer on the 1932 football team. That was the year that Charles "Chick" Shea began his first year of Grid Mentor. Baylock's touchdown defeated Hartford Public High School 6-0, in the 1932 game.

Following his graduation from "NBUS," he was an outstanding football and basketball player at Roxbury Prep, now known as Cheshire (Conn.) Academy. Later he attended Syracuse University, where he starred in Football and Basketball for four years, one season as a Freshman and three seasons as a Varsity performer. He was Captain of Athletic Teams at all three schools. After his college days, he played Proffesional Football with the Hartford (Conn.) Blues, New London Diesels, and the New York Yankees, and other outstanding gridiron clubs. During the past season, he was a member of the Landers, Frary and Clark quintet in the New Britain Industrial League. All City, and State football fans of Conn., will be looking forward for the next football season to begin, and keep their eyes on the Lithuanian Football Coach of "N. B. H. S.", as they know that he may be another "Chick" Shea, with a little luck. This writer's Best Wishes and Good Luck to a successful season go out to "Vitty" Baylock and his charges. Teams to beat next Fall, which will prevent "NBHS" from another State Championship and a Leg on the Waskowitz Trophy will be these: "Warren Harding,—'Hillhouse,'—New London Buckeley',—"Stamford' and Hartford Buckeley." The "City of New Britain" is behind you, 'Vitty,' so don't disappoint them! Good Luck to you, and Congratulations!

Flash!—Pete Naktenis has been secured by the Hartford (Conn.) Senators, of the Eastern League, from Nashville of the Southern Association on option. He has been the Eastern League's best pitcher for the past two years, winning seven without a loss in four weeks at the end of the 1943 season, and turning in 18-wins against three setbacks last season. Pete was "a good friend" of the "Wilkes-Barre Barons," defeating them "very severely" in the games that he pitched against the "Barons," and kept his team on top, finally enabling the Hartford team to win their first pennant, of the present Eastern League organization. This writer's selection for the Eastern League pennant-winners, is the choice of "Scranton and Hartford, with the Wilkes-Barre Club — finishing "the same as usual!"

St. Andrew's Bowling Team (New Britain, Conn.) has captured the Championship of the Catholic Sodality Bowling League for the second year in succession, and this gives the club a "Second Leg" on the "Father Sutula Trophy." It must be won—three times—for permanent possession. The "team won 60-games this season, and lost 24." Ann Ryiz had high average of 98, and high single of 130. Sophie Pacyna of Holy Cross had high three strings with 347. The members of the Championship team (all are well-known by your writer) are: "Capt. Ann Ryiz, Victoria Urban, Ann Visnia, Petronella Shilinga, Helen Radzevich and Helen Yinshenis, with Rev. J. Matutis and Rev. Matthew A. Pankus, as Spiritual Advisors."

J. R. D.

VIETINĖS ŽINIOS

LRKSA 17-TOS KUOPOS NARIAMS

Svarbus reguliaris LRKSA 17 kuopos susirinkimas įvyks sekmadienį, gegužės 20-tą, tuoj po sumos, Šv. Trejybės parapijos svetainėje, Wilkes-Barre.

Visi nariai-narės, dalyvaukite ir atsiveskite kandidatų įsirašymui.

J. Batvinskas, pirmin.

SODALIETĖS GRAŽIAI PAGERBĖ MOTINAS

Pereitą sekmadienį, gegužės 13-tą, Wilkes-Barre Švč. Trejybės parapijos sodalietės surengė bankietą pagerbimui motinų.

Dalyvavo virš šimtinės sodaliečių ir jų mamyčių.

Bankietas pradėtas malda, kurią sukalbėjo kun. kleb. J. K. Miliauskas.

Programą atidarė rengėjų pirmsėdė Aldona Olekaitė. Paaiškinus tikslą, programos vedėju pristatė vietinį kleboną kun. J. K. Miliauską.

Susirinkusias mamytes ir svečius pasveikino rengėjų vice pirmsėdė Ona Žekaitė.

Pritaikintas kalbas pasakė kun. J. Valūnas, redaktorius M. Zujus ir kleb. kun. J. K. Miliauskas. Jie rimtais palyginimais ir pritaikintais linksmais pasakojimais apibudino motinų pasiaukojimą vaikams, visuomenei, tautai, valstybei ir Bažnyčiai.

Aldonai Olekaitei vadovaujant, jauni scenos mėgėjai išpildė vaizdelį sulipdytą iš juokingų veiksmų, dainų, muzikos ir šokių. Išpildyme dalyvavo Aldona Olekaitė, Patricija Grimailaitė, Rozemary Kuzner, Darata Križanauskaitė ir Eleanora Keralavičiūtė.

Už tokį gražų motinų pagerbimą sodalietės nusipelno pagyrimo.

Rengėjų komitete darbavosi valdyba ir narės: Aldona Olekaitė, Ona Žekaitė, Ona Juknevičiūtė, Ona Grimailaitė, Marė Juknevičiūtė, M. Kundrotaitė, Z. Lusaitytė, Ona Jaškiūtė ir M. Černeckaitė.

Sekmadienį, gegužės 30-tą, 9 val. ryte, sodalietės turės gegužinius pusryčius po kurių įvyks svarbus susirinkimas. Sodaliečių prezidentė Z. Lusaitytė kviečia visas nares dalyvauti.

SCENOS (TEATRO) VEIKALAI

(Parašyti kun. J. K. Miliausko)

DAINŲ IR JUOKŲ JOMARKAS

Farsas viename akte. Veikalas kupinas rinktinių juokų, nepaprastų šposų ir žavėjančių dainų. Vaidinimas gyvas ir begalo juokingas. Vaidina septyni asmenys, pritariant vyrų chorui. Užima visą valandą suvaidinti. **Kaina 40c.; imant nemažiau kai 8 egzempliorius—25c.**

KOMEDIJOS

1. **Ponas Tūzas ir Ponas Arbūzas.** Trumpas, bet labai juokingas veikalėlis, atvaizduojantis šių laikų keliaujančių pardavėjų gudrumą, kuriam kartais būna kliūčių. Suvaidinamas į penkias minutes. Vaidinime dalyvauja trys asmenys.

2. **Abraomas ir Raulas.** Su žydų scenoje visuomet yra juokų. Šis dialogas yra nepaprastai juokingas. Suvaidinti užima septynias minutes.

3. **Supradentas ir Jo Gengė.** Veikalėlis atvaizduoja du skirtingu darbininkų tipu. Jų "darbu" scenoje, tai tikrai reikia kvatotis. Suvaidinti galima į dešimt minučių. Vaidina trys asmenys.

Visos trys komedijos išspausdintos vienoj knygutėj. **Kaina 35 centai; imant nemažiau kai 4 egzempliorius—25c.**

AMERIKOS KAIMO MOKYKLA

Farsas viename akte. Tai veikalas pilnas puikiausių juokų, gyvų dainų ir netikėtų šposų. Nuo pat veikalo pradžios iki pabaigai tik juokis, juokis ir juokis... Tokia mokykla tesiranda tik padykėlio vaiko vaizduotėje, todėl ir vadinam šį veikalų farsu. Vaidinimas užima visą valandą. Vaidintojų septyneta. **Kaina 45c.; imant nemažiau kai 8 egzempliorius—30 centų.**

Kreipkitės į

"GARSO" ADMINISTRACIJĄ
73 E. South Street (P. O. Box 32)
Wilkes-Barre, Pa.

STROPIAI RUOŠIASI PRIE IŠVAŽIAVIMO

Wilkes-Barre Švenčiausios Trejybės parapijos choras stropiai ruošiasi prie sukaktuvinio (40 metų) išvažiavimo, kuris įvyks sekmadienį, gegužės 27-tą, Sans-Souci parke.

Išvažiavimo programa bus įvairi ir įdomi. Programos vedėju bus adv. J. S. Lopatto; vyriausias kalbėtojas—majoras Con McCole.

Muziko Juozo Stulgaičio vedami chorai ir solistai išpildys gerą dainų ir muzikos programą.

Rengėjų komiteto pirmsėdis yra choro veteranas narys Juozas Kazlauskas; muz. J. Stulgaitis—vice pirmsėdis, A. Karaliūnaitė—sekr., V. Andriušis-Lynch—iždin.; nariai—P. Jarašius, J. Milašius, A. Ramanauskas, B. Jaškiūtė, K. Baranauskaitė, A. Smaidžiūnas-Snyder, J. Junevičius-Unice, A. Milo, L. Vailionis, A. Wilgosh, C. Pikaitytė, F. Sutkiūtė, A. Karaliūnaitė, A. Solinskaitė ir P. Grimailaitė.

Rengėjai kviečia Wyoming Klonio lietuvius-lietuves dalyvauti išvažiavime.

Bus šokiai; taipgi bus refreš-mentų.

MIRĖ

A. a. Ona Vitkauskienė, gyv. 353 Battle Ave., Exeter, numirė gegužės 8-tą, palaidota gegužės 11-tą iš Pittston'o Šv. Kazimiero bažnyčios parapijos kapinėse. Paliko vyrą, 4 vaikus, 1 brolį, 1 seserį ir 1 anūką.

A. a. Kazys Murauskas, 48 metų, gyv. River St., Plymouth, numirė gegužės 9-tą, palaidotas gegužės 12-tą iš Švento Kazimiero bažnyčios parapijos kapinėse. Paliko seseris—Mrs. K. Tribendienę ir Mrs. V. Pakopienę, giminaitį kun. J. Tribendį. Velionis buvo pirmojo pasaulinio karo veteranas, tarnavęs 42-je divizijoje.

DAYTON, OHIO

Visiems Lietuviams Žinotina

Balandžio 22 d. Lietuvių Amerikos Piliečių Klubas laikytame savo susirinkime nutarė, kad visi lietuviai vyrai dalyvautų gegužės 30 d. apvaikščiojime, kuris įvyks atidarant paminklą pastatytą North Dayton gyventojų žuvusių kareivių atminčiai.

Gegužės 20 d. dalyvaus visos tautos atidėngimo iškilmėse. Lietuviai, susirinkite tą dieną 8 val. ryte prie Kiser High School, bus paskirta vieta dėl lietuvių.

Klubas taipgi nutarė prašyti, kad lietuviai priduotų adresus, vardus savo sūnų, kurie tarnavo ir tarnauja kariuomenėje. Nes klubui reikalinga turėti jų sąrašą. Priduokite vardus, pavardes ir adresus A. S. Vaitkui, 232 Alaska St., Dayton, Ohio.

A. S. Vaitkus

IEŠKOMI ASMENYS

Šie asmenys yra paieškomi ir prašomi skubiai atsišaukti.

DREVINSKAITĖ. Mokytoja, gyvena Chicagoje. Turi brolį Bronių.

GILUSEVIČIUS, Jonas.

GILUSEVIČIŪTĖ, Nastė. Pavardė po vyru nežinoma.

KARUŠA, Antanas, kilęs iš Marijampolės.

LELIAŠIUS, Jurgis, kilęs iš Marijampolės.

MASKALIŪNAITĖS, Pranutė ir Ulleše. Pavardės po vyrais nežinomos.

RAKAUSKAS, Edvardas, gyvenęs Brighton Parke, Chicagoje.

SAKALAUSKIENĖ, Veronika, po tėvais Žellonytė. Gyvena New Yorke.

STYRA, Jonas, sūnus Benedikto. Gyvena Chicagoje.

UŽDAVINIENĖ, Marija, po tėvais Ščerbavičiūtė. Gyvena New Yorke.

VILKAUSKAITĖ, Katrė, pavardė po vyru nežinoma.

ŽITKAI, kilę iš Kuktų km., Igliškėlių valsč., Marijampolės apskr.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji prašomi skubiai atsišaukti. Consulate General of Lithuania, 41 W. 82nd St., New York 24, New York arba Consulate of Lithuania, 30 N. La Salle St., Chicago 2, Illinois.

40 METŲ SUKAKTĮ PAMINĖS DIDELIU IŠVAŽIAVIMU

WILKES-BARRE ŠVENČIAUSIOS TREJYBĖS PARAPIJOS VYRŲ CHORAS, kuris dalyvaus sukaktuvinio (40 metų) išvažiavimo programoje, sekmadienį, gegužės 27-tą, Sans-Souci parke. Programa bus iš kalbų, dainų ir muzikos.

Žiūrint iš kairės dešinėn pirmoje eilėje: Alekas Volungevičius, Juozas Kazlauskas, kun. kleb. J. K. Miliauskas, muz. Juozas Stulgaitis, vikaras kun. J. Valūnas, Juozas Junevičius-Unice, Jonas Milašius; antroje eilėje: Antanas Sinkevičius, Antanas Jančaras, Pet. Smaidžiūnas-Snyder, Vincas Andriušis-Lynch, Andrius Malaveckas, Ben. Gibavičius-Gilbert; trečioje eilėje: Leonardas Vailionis, Petras Jarašius, Alekas Smaidžiūnas-Snyder, Al. Wilgosh.

BALTIMORE, MD.

V-E Diena

Kaip tik gauta žinia per radio, kad vokiečiai pasidavė alijantams, tuoj mūsų bažnyčioje pradėta Padėkos pamaldos už įgytą *pergalę*. Pirmadienį, gegužės 7 d. dar prieš 11 val. ryte Švč. Sakramentas išstatytas viešam garbinimui. Pasiliko išstatytas visą dieną iki 9 val. vakare pirmadienį ir antradienį. Kadangi pasitaikė, kad tai buvo Stebūklingo Medalikėlio Panelės Marijos Novenos dienos, tai maldininkų mūsų bažnyčia buvo pilna nuo ryto iki vakarui. Net ir protestantai ir žydai užėjo į Šv. Alfonso bažnyčią padėkoti Dievui už mūsų karių laimėjimus.

Pirmoji Vaikučių Šv. Komunija

Didelė metinė eucharistinė mūsų parapijos šventė, vaikučių Pirma Komunija, įvyko sekmadienį, gegužės 6-tą per mišias 8:30 val. ryte. Kun. dr. Mendelis patsai atliko šios linksmos dienos apeigas. Prieš mišias buvo atnaujinti krikšto įžadai, o per mišias celebrantas pasakė ugningą pamokslėlį lietuviškai ir angliškai. Šiemet 16 mažyčių priėmė Jėzų pirmą kartą į savo širdį. Šv. mišių metu mokyklos vaikučiai giedojo jaudinančias giesmes. Bažnyčia buvo pilna žmonių. Altoriai buvo paskendę gėlėse, kaip didysis altorius taip ir Marijos. Sesutės Kazimierietės tikrai išliejo visus savo gabumus taip puikiai išpuošti altorius dienos iškilmėms.

Naujieji Kristaus nešiotojai yra šie: Lynne Bagdonaitė, Rosetta Barnhart, Elena Baranauskaitė, Leonardas Bridickas, Eugene Davella, Mykolas Karpavičius, Teresė Kraft, Kenneth Kraus, Antanas Kvedera, Jan Ross Mac Farlane, Simas Paplauskas, Alexander Pelsinsky, Richard Sanders, Betty Jean Sanders, Zachary Shalaby ir Robertas Stallings.

Po mišių visi priėmusieji pirmą šv. Komuniją buvo įrašyti į rožančiaus ir škaplieriaus brolijas. Pirmadienį, pasipuošę pirmos Komunijos rūbais, visi atėjo 8 val. išklausyti mišių ir antrą kartą priėmė Jėzų į savo nekaltas širdis. Kaip naujus Kristaus nešiotojus, taip jų tėvelius sveikiname ir linkime, ką pamokslininkas jiems linkėjo sekmadienį: "Mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Kūnas tesergsti jų sielas amžinam gyvenimui. Amen."

A. a. Ona Bružinskienė apleido šį pasaulį gegužės 4 d., 1945 m. Iš Šv. Alfonso bažnyčios palaidota Šv. Išganytojo kapinėse. Kun. A. Dubinskas atlaikė šv. Mišias ir pasakė pritaikintą pamokslą.

Karsto nešėjais buvo šie: J. Būdelis, A. Remeikis, R. Huster, J. Sakevičius, V. Aleksa, Jr., ir Philip Eovitch.

Kadangi a. a. Ona Bružinskienė buvo našlė ir tik vieną sūnų turėjo ir tas Dėdės Samo tarnyboje Pacifike, tai velionės ligoje ir laidotuvėmis rūpinosi brolio duktė Mrs. Mary Balgir.

Mirusiai amžiną atilsį! O giminėms reiškiame gilią užuojautą.

J. G. B.

KANDIDATAS IŽDININKO OFISAN

Michael H. Yozviak

Michael H. Yozviak, gyv. 31 Luzerne St., Lee Park, yra nepriklausomas republikonų kandidatas Hanover Township iždininko ir taksų kolektoriaus ofisan.

Mr. Yozviak Hanover Townshipe išgyveno 28 metus. Yra vedęs ir keturių vaikų tėvas. Yra baigęs Hanover High School, Susquehanna ir New York universitetus. Per paskutinius 11 metų jis tarnavo kaip Lee Park Main School matematikos mokytojas.

Kaip Lee Park garbės sąrašo (Honor Roll) ir Civic Corporation vice prezidentas ir jo metinio bazaro ir iškilmių pirmsėdis, Mr. Yozviak labai veiklus civiliuose reikaluose. Jo susidomėjimas bendruomenės gerove yra gerai žinomas visam townšipui.

Michael H. Yozviak prižada tvirtą ir biznio pagrindais pagrįstą administraciją, jei bus išnominuotas iždininko vieton primary balsavimuose, birželio 19-tą ir išrinktas generaliuose rinkimuose lapkričio mėnesį. Jis prašo jūsų balso ir paramos dėl geresnės ir pažangesnės Hanover Township vyriausybės.

Londonas.—Gegužės 7-tą anglų kareiviai netoli Hamburgo atrado nukauto nacių maršalo Fedor von Bock lavoną.

PHILADELPHIA, PA.

Didelė ir Reikšminga Karo Pergalės Šventė ir Lietuvos Steigiamojo Seimo 25 Metų Minėjimas

Bus sekmadienį, gegužės 20, 1945, 6:00 P. M., Šv. Jurgio parapijos salėje, Venango ir Salmon gatvių.

1) Bus ALT delegatas iš San Francisco Konferencijos pranešti vėliausias žinias Lietuvos klausimu.

2) Dainuos artistė Ona Skeveriūtė iš Chicago, Ill. Solistė dalyvauja operetėje "OKLAHOMA" Forrest Teatre. Pirmą kartą Philadelphijoje.

3) Šoks "VAIDELYČIŲ" šokėjų grupės atsižymėjusios dideliuose parengimuose New Yorke, Valley Forge Hospital, Trentone ir po visą Philadelphią.

4) "DAINOS" choras taipgi pagražins programą.

5) Po minėjimo bus ŠOKIAI, taipgi gėrimų ir užkandžių.

Visi privalom dalyvauti šiame nepaprastame karo pergalės parengime.

Rengia *Am. Lietuvių Taryba*

OFICIALIS SCRANTŲ VYSKUPIJOS KATALIKŲ CENZAS

PRASIDĖS GEGUŽĖS 21, 1945 IR TĘSIS VISĄ SAVAITĘ

Šį sekmadienį, gegužės 20-tą, iš 200 sakyklu bus perskaitytas J. E. vyskupo William J. Hafey, D. D., laiškas kas link oficialio vyskupijos visų katalikų surašymo (Census), kuris prasidės gegužės 21-mą ir tęsis visą savaitę.

Surašymo palengvinimui, vyskupija paskirstyta į penkis rajonus su distriktų centrais Scranton, Wilkes-Barre, Kingstone, Hazletone ir Towanda.

J. E. pavyskupis Martin J. O'Connor, D. D., V. G., yra cenzo komiteto pirmsėdis; monsig. John J. Vaugan—vice pirmsėdis.

Distriktų diretoriais yra šie:

District 1—Scranton rajonas—Rev. Francis A. Costello, padėjėjai—Rev. Thomas J. Carlin ir Rev. Joseph W. Padden.

District 2—Wilkes-Barre rajonas—Rev. Charles D. Gallagher, padėjėjas Rev. Paul B. Koval.

District 3—Kingston rajonas Rev. Edward S. Manikowski, padėjėjas Rev. John L. Savulis

District 4—Hazleton rajonas—Rev. Andrew P. Maloney, padėjėjas Rev. Jos. J. Ferrara.

District 5—Towanda rajonas—Rev. Thomas J. McCormick.

Apskaičiuojama, kad apie 7.500 savanorių vyrų ir moterų prisidės prie surašinėjimo darbo. Surašinėjimo savaitės laikotarpiu virš 325.000 katalikų bus aplankytą ir užregistruota. 202 parapijų delegatai (surašinėtojai) šią savaitę atlaikys savo susirinkinus Scrantone, Wilkes-Barre, Kingstone, Hazletone ir Towanda. Vietiniai instrukciniai surašinėtojų susirinkimai irgi įvyks šią savaitę—prieš cenzo savaitę.

Sunnyside, Utah.—Gegužės 9 dieną Utah Fuel kompanijos kasykloje dėl ekspliozijos žuvo 22 angliakasiai.

AUKOS AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBAI

Nuo šių metų balandžio 11 iki balandžio 30 dienos Amerikos Lietuvių Tarybai prisiuntė:

SLA 299 kuopa, Rumford, Me., ir narių surinktos aukos	$ 43.00
Antanas Skrabulis, Beckenmeyer, Ill.	10.00
SLA 267 kp., Wyoming Pa., ir narių surinktos aukos	16.00
ALIC, LRKSA 204 kuopų ir A. Iwoškio, P. Butėno ir K. Dargužio surinktos aukos	48.25
LRKSA 76 kuopa, Beloit, Wis.	10.00
LRKSA 109, 38 kuopos ir B. Maciūnienės surinktos aukos	27.25
ALT Waterbury skyrius, siunčiaižd. dr. M. J. Colney	250.00
SLA 297 kuopa, Saldžiausios Širdies Viešpaties Jėzaus Draugystė, siunčia A. Dedinas	88.00
Charloi, Pa., Lietuvių Klūbas, siunčia Nemonis	25.00
SLA 140 kuopa ir LRKSA 156 kuopa, Charloi, Pa., prisiunčia Stonis Nemonis	10.00
Kearny, N. J., susirinkimo metu surinktos aukos, persiuntė Kazys Nakrošis	22.25
Korn Krest, Wilkes-Barre, Pa., lietuvių surinktos aukos, persiuntė Kazys Kalėda su Pranu Toluba	21.50
Easthampton, Mass., lietuvių aukos, persiuntė Juozas Jarusavičius su Vincu Miekum	45.29
Niagara Falls lietuviai, persiuntė V. Stulpinas	15.25
ALT Rockfordo skyrius San Francisco konferencijos delegatų išlaidoms padengti	25.00
Joseph Versackas, Norwood, Mass.	2.00
Norwood, Mass., Amerikos Lietuvių Piliečių Bendrovė	25.00
Lith. R. C. Church, Bridgeville, Pa., persiuntė Rev. A. Jurgutis	13.00
Šv. Kryžiaus parapijos, Schenectady, N. Y., auka, persiuntė Rev. A. Orvidas	40.00
SLA 7-ta kuopa, Pittston, Pa.	10.00

Nuoširdžiai dėkodama visiems, kurie šias aukas davė, Amerikos Lietuvių Taryba primena dar kartą, kad finansinė parama Lietuvos teisių gynimo reikalams dabar yra reikalinga labiau, negu kada nors.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA

RINKTINĖS MALDAKNYGĖS

Kiekvienas Lietuvis Katalikas Turi Galimybės Pasirinkti Gražiausią Lietuvių Kalba Išleistą Maldaknygę Prieinama Kaina. Pasinaudokite Proga.

DIDYSIS RAMYBĖS ŠALTINIS. Surinko ir išleido kun. P. M. Juras. Kaina $3.50.

Maldaknygė turi 788 puslapius. Minkštais odos viršeliais, papuošta lietuviško stiliaus kryžiumi, bet viduje dar gražesnė. Joje telpa 106 paveikslėliai. Daug jų paimti iš Mišiolo. Evangelijos sekmadieniams ir bažnytinėms šventėms. Novenų 12. Litanijų 16. Vainikų maldų (karunkėlių) 7. Giesmių 9. Trejos Mišios (vienos liturginės. maldos iš Mišiolo). Graudūs verksmai. Arti šimto puslapių pašvęsta maldoms į Švč. Sakramentą. Nurodoma geri darbai, už kuriuos galima laimėti atlaidus. Labai daug įvairių maldų su atlaidais. Nurodoma gyvenimo pagrindai—atspausdinta visi poterlai. Raidės aiškios ir įvairios. Kalba graži.

MALDŲ ŠALTINIS, didelėmis raidėmis maldaknygė. Išleido kun. Pr. Juškaitis. Kaina $2.50.

Ji yra nedidelio formato 5¼x3¼ colių; 432 puslapių, odos apdarais, aukso tuotais kraštais, apie pusė colio storumo. Naujausios ir gražiausios maldos.

ŠVENTOJI VALANDA—Maldos ir Giesmės

Sutaisė kun. J. K. Miliauskas. Tai vienatinė Amerikoj išleista maldaknygė, kurioje telpa maldos ir giesmės su gaidomis taip, kad žmonės gali sekti kunigą maldose ir giedoti giesmes su chorų. Kaina 15c. Imant nemažiau 10 egzempliorių—10 centų.

ŽYMIAI NUPIGINTOS MALDAKNYGĖS

ANIOLAS SARGAS, juodais apdarais (originalė kaina $1.50)	$1.00
DANGAUS ŽVAIGŽDUTĖ, juodais apdarais (originalė kaina $1.50)	1.00
MALDŲ VAINIKĖLIS (originalė kaina 70 centų)	.50
MALDŲ RINKINĖLIS, juodais apdarais	.40

Kreipkitės į

"GARSO" ADMINISTRACIJĄ

73 E. South St. (P. O. Box 32) Wilkes-Barre, Penna.